

Shakespeare

ALFRED A. KNIGHT

MACBETH

1

69800

W. SHAKESPEARE OPERE ALESE

IN ROMÂNEȘTE DE
ADOLPHE STERN

MACBETH

W. SHAKESPEARE

OPERE ALESE

EDITAT ȘI

TIPĂRIT DE

C V L T V R A

N AȚ I O N A L Ă

BUCUREȘTI 1922

VOLUMUL

II

MACBETH.

NOTĂ INTRODUCTIVĂ

Macbeth a fost compus, după toate probabilitățile, pe la 1606. Minereul din care Shakespeare a scos metalul prețios al tragediei, este tot Cronica lui Holinshed, în care a găsit și materialul pentru dramele lui din istoria engleză. Numai că, pe când în acestea din urmă partea istorică ține un loc însemnat, în Macbeth ea dă numai pervazul pentru țesătura acțiunii. Și multe împrejurări sunt plătuite de poet.

Din tragediile «sinistre» ale poetului, Macbeth e poate cea mai fioroasă. Ea se potrivește cu moravurile epocii (1040-1054), și cu mediul: Scoția «Munților Înalți», cu «iarba neagră» care-i îmbracă munții, cu ferigile cari își întind brațele țepoase pe nisipurile umede și'n păduri, cu «lochurile» (lacurile) ei sărate și țărmurile veșnic spălate și roase de talazurile neadormite ale mării. Un zăbranic negru acoperă scena, și nici o rază de soare nu vine să lumineze noaptea fatalității. Și acțiunea se desfășură năvalnic, trecând ca un vișor pe dinaintea noastră, cu putere catastrofală.

Nu mai e vorba aici de melancolicul Hamlet, îmbuibat de metafizica germană, șovăind veșnic între cugetare și faptă, o fire complexă, care ne interesează cu atât mai mult cu cât e mai neînțeleasă, atrăgându-ne cu vraja misterului.

Aici avem, în cei doi protagoniști, Macbeth și Lady Macbeth, două caractere cari nu dau enigme de deslegat. În ei arde flacăra ambiției. Dar la Macbeth, râvna nu se trezește decât prin imboldul Vrăjitoarelor.

Ca și în Hamlet, de Duhul Regelui mort, așa și aici poetul se servește de elementul supranatural: de Vrăjitoare, Iele cari ursesc viitorul și împing în prăpastie pe slabul muritor. Aceste Vrăjitoare sunt numai simboluri, întrucupând imboldurile sufletești sau îndemnurile fatalității; dar este cu puțință, și prea probabil, că poetul să fi crezut în ele: căci această credință eră foarte răspândită pe vremea lui (și chiar mult mai în urmă). Încă în 1604 Regele James publică Daemonologia lui și în anul următor făcù să se arză 600 femei bătrâne pentru vrăjitorie.

În tot cazul ce efecte dramatice știe să câștige poetul din aceste intervențiuni ale puterilor întunericului! Și cum ne izbește închipuirea și ne sguduie sufletele chiar nouă, scepticilor moderni, făcându-ne aproape să credem în ele ca în ființe aievea!

Prezicerile sibiline ale suratelor vrăjitoare, cari spun jumătăți de adevăruri și mint cu glas de adevăr, fac să încolțească întâiu în Macbeth răvna periculoasă. Dar, înainte de a aluneca pe priporul fatal al crimei, pe care nu mai este chip de a se opri, el are clipe de șovăeală. Pe acestea le înlătură însă o altă putere, mai rea decât aceea a Vrăjitoarelor: Lady Macbeth, soția sa, un demon, cum poate fi o femeie în delirul răutății și al urei, precum poate fi un înger în acel al bunătății și al iubirii. S'au făcut încercări de a idealiza pe acest monstru femeiesc, și H. Heine (în ale sale «Shakespeare's Frauen und Mädchen»), care și bate joc de aceste încercări din Germania, conchide că femeia aceasta este o «foarte mare bestie». Dar și în Anglia nu lipsesc aceste ciudate tendințe. Astfel, Prof. Dewden, în cartea sa «Shakespeare» (London 1898), zice: «Lady Macbeth este de o fire mai fină și mai delicată(!)», căci «avându-și ochiul ațintit pe un scop — dobândirea coroanei lui Duncan pentru soțul ei — ea primește mijloacele inevitabile!» Ciudată apologie! Și aici Shakespeare e înrăurit de dramele lui Seneca: Lady Macbeth amintește, în concepția generală și amănunte, pe Medea și Clitemnestra lui Seneca.

Macbeth cade victima acestui geniu rău. Chiar după prezicerea Vrăjitoarelor, că va fi Than de Cawdor și Rege, Macbeth vine acasă și anunță soției sale vizita bunului Rege Duncan, și la întrebarea ei,

Și când se duce iar?

răspunde:

Cum crede, mâine,

după care ea zice:

O, soarele nu va vedea ăst mâine!

Și când Macbeth șovăie, în fața omorului asupra Regelui și oaspetelui lui, ea rostește aceste cuvinte de fiară:

«Am alăptat, și știu ce drag iubești
Pe pruncul care ți suge țâța; totuș,
Pe când zâmbia în fața mea chiar, sfârcul
Mi l-aș fi smuls din știrbele-i gingii,
Și creieru-i sburam, de-aș fi jurat
Să fac aceea ce-ai jurat a face».

Ea i se oferă să îmbete pe cei doi copii din casă cari veghează noaptea pe Duncan, și după uciderea acestuia să se puie vina pe ei, stropindu-i cu sânge. Mișelescul asasinat se săvârșește de Macbeth, care omoară «în furia sa» și pe cei doi slujbași, căci, cum zice el, cu un cinism înfiorător, «văzând pe ucigașii plini de coloarea crimei, și cu pumnalele boite în sânge, cine putea să se stăpânească?»

Fiii lui Malcolm, Macduff și Donalbain, fugind și fiind bănuți de omorul tatălui, Macbeth este proclamat Rege, ș'acuma e chinuit de prezicerea Vrăjitoarelor că, el neavând moștenitori, Banquo și urmașii acestuia vor moșteni tronul, și pune la cale omorul acestuia și al fiului său, Fleance, prin asasini nămiți. Dar Fleance scapă.

Macbeth se duce iar la Vrăjitoare, căci vrea să afle:

Prin cel mai rău mijloc, ce e mai rău.

Ele chiamă Fantomele (Actul V, Scena I), din care una îi spune că:

*«Om născut de o femeie, pe
Macbeth nu-l poate birui»*

iar celelalte că:

*«Macbeth va fi bătut doar când porni-va
Pădurea mare Birnam împotriva
Lui, către Dealul Dunsinan».*

Incurajat de aceasta, Macbeth se hotărăște a lucra fără altă șovăire:

*«De acum
Chiar pârga sufletului meu va fi
Și pârga minții mele.*

«Gândit făcut» zice el, și pune să se calce castelul lui Macduff și să se măcelărească soția, copiii, slugile acestuia.

Stând pe un morman de leșuri, cade pradă halucinațiilor. Și vedenia spectrului lui Banquo, șezând pe jețul lui Macbeth la ospățul dat de acesta, este una din scenele cele mai sguuitoare din toată literatura dramatică.

Când Malcolm vine împotriva lui cu oastea pusă la dispoziția lui de Regele Angliei, Macbeth îl întâmpină fără teamă, biziundu-se în prezicerea Fantomelor evocate de Vrăjitoare. Dar iată că Malcolm pune pe soldații săi să-și taie fiecare o ramură verde din codru și să o ție înaintea lor spre a se crede că's mai mulți la număr. Întâia parte a prezicerii se îndeplinește: codrul Birnam s'a pus în mișcare! Și mai iată că Macduff, dând față cu Macbeth, îi spune că nu este născut de femeie, fiind scos înaintea vremii din pântecul mamei. Atunci Macbeth, blestemând limba care-i spune aceasta, strigă:

*«Să nu se crează demonii vicleni
Cari țin făgăduela dată minții,
Și-o calcă speranței —*

Totuș nu se predă, ci cade, luptând cu vitejia ostașului. Și aici poetul se silește să scoată la iveală părțile nobile din caracterul lui Macbeth, care cade victima influențelor demonice.

Încă dela întâiul omor, Macbeth însă este mușcat de dintele remușcării, și iarăș auzim plângerea cugetului său chinuit. Dar Lady Macbeth? În dărdora rășboinică care cutremură Regatul, ea nu mai apare pe scenă decât în actul al V-lea.

În răstimp, firea ei de oțel s'a prăbușit sub povara crimelor, și ea reappare ca lunatică. Ce admirabilă inspirație a poetului că, pe când Macbeth își strigă în tot momentul muștrările de cuget, soția sa, numai în stare de inconștiență își trădează sbuciumul groaznic al sufletului său!

Dar totuș în amândoi se trezește glasul conștiinței, paznicul din lăuntru nostru, care nu adoarme niciodată cu desăvârșire. Acesta este fondul comun, omenesc, al nostru, atributul nostru din substanța divină, care infinit perfectibil, ne va face tot mai rezistenți contra jugului fatalității și ne scapă libertatea voinței și sentimentul răspunderii. Și din feroasa tragedie se desprinde totuș învățătura mângâietoare, că noi nu suntem «un fluier în al soartei deget spre a cânta ce ton atinge ea».

A. S.

PERSONELE

DUNCAN, Regele Scoției		SEYTON, aghiotant al lui
MALCOLM	} Fiii lui	Macbeth
DONALBAIN		TÂNĂRUL fiu al Lui Mac-
MACBETH	} Generali în ar-	duff
BANQUO		Un Doctor Englez
MACDUFF	} mata Regelui	Un Doctor Scoțian
LENNOX		Un Ostaș
ROSS	} Nobili Scoțiani	Un Portar
MENTEITH		LADY MACBETH
ANGUS		LADY MACDUFF
CAITHNESS		Cameriera lui Lady Macbeth
FLEANCE, fiul lui Banquo		HECATE
SIWARD, Conte de Northumberland, General al trupelor engleze		Trei Vrăjitoare Năluci
TÂNĂRUL SIWARD, fiul lui.		Lorzi, Domni, Ofițeri, Ucigași Servitori și Soli

Scena: Scoția, Englitera

ACTUL I

SCENA I

O LUNCĂ

(*Tunet și fulger. Intră trei VRĂJITOARE*)

I-a VRĂJITOARE

Când ne-om vedeà tustrele noi,
Pe tunet, fulgere și ploi?

II-a VRĂJITOARE

Când e sfârșit tot războiul,
Pierdut și câștigat războiul.

III-a VRĂJITOARE

'Nainte dar de-a amurgì.

I-a VRĂJITOARE

Și în ce loc?

II-a VRĂJITOARE

Pe luncă-aci.

III-a VRĂJITOARE

Și cu Macbeth ne-om întâlni.

I-a VRĂJITOARE

Vin, motane sur!

II-a VRĂJITOARE

Broscoiul chiamă.

III-a VRĂJITOARE

Numaidecât!

TOATE

Frumos e slut, și slut frumos,
Prin nori și neguri, sus și jos!

(*Ies.*)

SCENA II

O TABĂRĂ LÂNGĂ FORRES

(*Larmă afară. Intră DUNCAN, MALCOLM, DONALBAIN'
LENNOX, cu suita, întâlnind un OSTAȘ însângerat*)

DUNCAN

Ce om însângerat sosește-aici?
El, după halul lui, ne poate spune
De starea cea din urmă a răscoalei.

MALCOLM

Acesta e ostașul care ca
Viteaz soldat, luptă ca să mă scape
Când am fost prins. Salut, prietene!
Zi Regelui cum stă încaierul
Când ai plecat.

OSTAȘUL

Eră șovăitor,
Ca doi înnotători cari, istoviți,
Se 'nghesuie și 'și năbușesc puterea.
Macdonald, cel fioros, (demn de a fi
Un răsvrătit, căci pentru scopul ăsta
Mișeii lumii'n preajma lui roiesc)
Fu ajutat de Kerni și Gallowglași 1)
Dela Hebride; soarta, surâzându'i
La harța'i blestemată, se-arătă
Ca târfa răsvrătitului. Dar geaba.

1) Trupe irlandeze.

Macbeth viteazul, vrednic de ăst nume 1),
Sfidând ursita, 'și vântură oțelul
Burând de secerișul sângeros,
Ca părtinit de glorie, își croi
O cale, până dete ochi cu robul,
Și nu îi strânse mâna, nici nu 'i zise
«Rămas bun», pân' nu-l spintecă
De la buric la fălci, și îi înfipse
Și capul pe-ale noastre meterezuri.

DUNCAN

Voinice vere! Vrednic gentilom!

OSTAȘUL

Cum, de-unde 'ncepe-a soarelui lucire
Nasc viforii sfărâmători de vase,
Și cruntul trăsnet, astfel din izvorul
Din care mântuirea așteptam,
Venî prăpădul. Mark, al Scoției Rege,
Taman atunci când dreptul, înarmat
Cu vijelie, îi silise pe
Aști sprinteni Kerni să fugă, Regele
Norvegiei, pândind prilejul bun,
Cu arme ascuțite și noi trupe,
Făcû un iureș nou asupra noastră.

DUNCAN

Aceasta nu înspăimântă pe-ai noștri
Bravi Căpitani Macbeth și Banquo?

SERGEANT

Da,

Ca vrăbii pe vultur, sau iepuri leii.
La drept vorbind, eu trebuie să spun
Că ei au fost ca tunuri prea 'ncărcate

1) Macbeth — fiu al vrăbii

Cu trăsnete 'ndoite, astfel că
Ei pe dușmani se năpustiră cu
De două ori îndoite lovituri.
Vroiau în răni fumânde să se scalde
Ori să însemne o Golgotă nouă?
Nu pot să spun.
Sunt slab și rănilor 'mi cer ajutor.

DUNCAN

Cuvântu'ți șeade bine ca și rana:
Respiră amândouă cinste. Mergeți
Și-aduceți doctori.

(Iese OSTAȘUL, însoțit. Intră ROSS)

Cine vine-aici?

MALCOLM

Mărețul Than de Ross.

LENNOX

Ce zor privește

Din ochii săi! Așa se uită cine
Vești mari aduce.

ROSS

Să trăești, o, Rege!

DUNCAN

De unde vii?

ROSS

Din Fife viu, mare Rege,
Acolo unde steagurile Norvegiei
Iși rîd de ceruri și fac un vînt rece
Oștirei noastre. Insuș Regele
Norvegiei, cu-o oaste 'nfricoșată,
Și ajutat de trădătorul Cawdor,
O luptă crâncenă pornise, pînă
Ce mirele Belonei, 'ncins în zale,

Il înfruntă 'ntrecându-se pe sine,
Și vârf cu vârf, și braț cu braț izbind,
Infrânse duhu'i dârz — și, ca să'nchei,
Noi biruirăm.

DUNCAN

Mare fericire!

ROSS

Așà încât acuma Sweno, Craiul
Norvegiei, ne cere împăcare,
Dar n'am dat voie să-și îngroape morții
Decât plătind pe insula Columbei 1)
In mâna noastră zece mii de taleri.

DUNCAN

Ast Than de Cawdor, nu va mai trăda
Credința mea. Rostește'i a sa moarte,
Iar titlul lui acum Macbeth să-l poarte.

ROSS

Voiu îngrijii s'o facă chiar acù.

DUNCAN

Macbeth câștigă tot ce el pierdù.

(Ies)

SCENA III

O LUNCĂ

(Tunet. Intră cele trei VRĂJITOARE)

I-a VRĂJITOARE

Unde ai fost, soro?

II-a VRĂJITOARE

La tăiatul porcilor.

1) Saint Colmes Inch — Insula lui Columba, azi Incholm, în Scoția.

III-a VRĂJITOARE

Soro, și tu unde?

I-a VRĂJITOARE

Nevasta-unui năier aveà castane

Și molfăia, și molfăia într'una.

«Dă'mi», zic. «Piei, hârcă», țipă baba grasă.

Bărbatul ei, — ce'i căpitan pe «Tigru», —

Plutește 'n spre Aleppo. Inșă eu:

Eu 'ntr'un ciur acolo merg

Și ca guzganul codoberg

Am s'o fac, s'o fac, s'o fac.

II-a VRĂJITOARE

Un vânt îți dau eu.

I-a VRĂJITOARE

Ești bună, zău.

III-a VRĂJITOARE

Și eu 'ți dau un vânt.

I-a VRĂJITOARE

Celelalte la mine sunt.

Ele suflă 'n porturi toate

Inspre părțile 'nsemnate

Pe harta marinarului.

Eu ca fânul l'oi sbici,

Somn la noapte și la zi

Genele nu 'i vor lipi,

Deochiat el vâ trăi.

Optzeci și-una zile va

Lâncezî, sfrijî, oftâ.

Luntrea'i nu va fi 'nnecată,

Dar de vifor sbuciumată —

Ia vezi, ce am. —

II-a VRĂJITOARE

Arată'mi tot.

I-a VRĂJITOARE

E un deget de pilot,

Innecat pe drum.

(*Sunet de tobă afară*) Bum, bum!

E Macbeth ce vine-acum.

TOATE

Noi surate vrăjitoare,

Colindăm pe-uscat și mare,

Pribegim jur-împrejur.

Mie de trei ori și ție,

Incă trei, și nouă fie.

Pace! Farmecu'i făcut.

(*Intră MACBETH și BANQUO*)

MACBETH

N'am pomenit zi slută și frumoasă

Ca asta.

BANQUO

Cât e pân' la Forres? — Ce sunt

Ființele acestea veștejite,

Ș'așa sălbatice în portul lor?

Nu par locuitoare pe pământ,

Și totuș sunt pe el. Trăiți? Sunteți

Ce omul poate întrebă? Se pare

Că mă 'nțelegeți: fiecare pune

Un deget sec pe buzele sbârcite,

Și parc'ați fi femei; dar barba voastră

M'oprește-a tâlcui că o sunteți.

MACBETH

Vorbiți, dac'o puteți! Ei, ce sunteți?

I-a VRĂJITOARE

Noroc, Macbeth! Noroc, tu Than de Glamis!

II-a VRĂJITOARE

Noroc, Macbeth! Noroc, tu Than de Cawdor!

III-a VRĂJITOARE

Noroc, Macbeth! Odată vei fi Rege!

BANQUO

Macbeth, de ce tresari? Par'că te temi
De vești așa plăcute!

(Către VRĂJITOARE)

Spuneți drept,

Sunteți năluce numai, sau aevea
Acea ce-arătați pe dinafară?
Voi salutați pe nobilu'mi tovarăș
Cu har apropiat, și prorociri
De falnic rost și 'mpărătești speranțe,
Că pare-uimit. Dar mie nu 'mi vorbiți.
Ah, de puteți vedeà sămânța vremii,
Și zice ce grăunte va rodi
Și care nu, vorbiți și mie, care
Nici nu vă cere și nici nu se teme
De darurile și de ura voastră.

I-a VRĂJITOARE

Noroc!

II-a VRĂJITOARE

Noroc!

III-a VRĂJITOARE

Noroc!

I-a VRĂJITOARE

Mai mic decât Macbeth, dar și mai mare.

II-a VRĂJITOARE

Nu-așa ferice, dar mult mai ferice!

III-a VRĂJITOARE

Vei naște Regi, măcar că nu ești Rege.
Noroc Macbeth și Banquo dar!

I-a VRĂJITOARE

Lui Banquo și Macbeth noroc!

MACBETH

Stați, voi nelămurite vorbitoare,
Și spuneți'mi mai mult. Prin moartea lui
Finel 1), știu că acum sunt Than de Glamis.
Dar cum de Cawdor? Căci trăește Thanul
De Cawdor, plin de vlagă, ș'a fi Rege
Nu stă mai mult în zările credinței,
Cât de-a fi Cawdor. Spuneți'mi de unde
Aveți această stranie știință?
De ce pe șesul ars ne-ațineți calea
Cu aste prorociri? Vorbiți, vă jur!

(Vrăjitoarele pier)

BANQUO

Pământul ca și apa au bulbuci,
Ș'asă sunt astea. — Unde au pierit?

MACBETH

În aer, și ce s'a părut trupesc
S'a mistuit în vânt. De-ar mai fi stat!

BANQUO

A fost aievea ceea despre care
Vorbim? Sau am mâncat din planta rea
Ce pune mintea 'n închisoare?

MACBETH

Copiii 'ți vor fi Regi.

BANQUO

Și Rege tu.

MACBETH

Și Than de Cawdor: nu au zis așa?

1) Finel sau Finleg, tatăl lui Macbeth.

BANQUO

Cu-acelaş ton şi vorbă. — Cine vine?

(Intră ROSS şi ANGUS)

ROSS

Măria Sa s'a bucurat, Macbeth,
De-a ta izbândă, şi când a aflat
Isprava ta în luptă cu rebelul,
Mirarea lui şi lauda se certau
Ce se cuvine lui, ce ție. Şi apoi,
El, cercetând urmarea-acelei zile,
Te vede 'n rândurile Norvegiene,
Ne'nfricoşat de ce făcuşi tu însuţi:
Icoane groaznice-ale morţii. Des,
Ca grindina, soli după soli zoseau,
Purtând toţi laudele tale într-o
Măreţea apărare-a ţării sale
Şi le turnară înaintea lui.

ANGUS

Suntem trimişi ca să'ţi dăm mulţumiri
Din partea Regelui, stăpânul nostru,
Şi numai ca să te poftim la dânsul,
Nu să te răsplătim.

ROSS

Şi drept arvună-a unor plăţi mai mari,
Imi porunci a'ţi zice Than de Cawdor:
Cu care titlu, o măreţe Than,
Eu te salut acum, căci e al tău.

BANQUO (*aparte*)

Ce, poate dracul spune adevărul?

MACBETH

Trăeşte-un Than de Cawdor; mă 'mbrăcaţi
In haine 'mprumutate.

ANGUS

Fostul Than

Trăește încă, dar sub grea osândă,
El duce-un trai ce merită să-l piarză.
De-a fost el înțeles cu Norvegianii,
Ori sprijini pe răsvrațiți în taină,
Ori a lucrat cu unii ș'alții pentru
Pieirea țării sale, nu o știu.
Trădarea 'naltă însă, dovedită,
Mărturisită chiar, l'a prăbușit.

MACBETH (*aparte*)

Glamis și Than de Cawdor. Ce'i mai mare,
Lipsește încă.

(*Lui ROSS și ANGUS*)

Mulțumire vouă.

(*Lui BANQUO*)

Nu speri că Regi vor fi copiii tăi,
Când cele cari mi-au dat pe Than de Cawdor,
Aceasta ți-au promis?

BANQUO

Credința asta

Te poate îmboldi și spre coroană,
Pe lângă Than de Cawdor. Dar e straniu:
Adesea, spre-a ne duce la pierzanie,
Trimisii beznei ne spun adevărul,
Ne-ademenesc cu lucruri de nimic
Spre-a ne trădă în cele mai de seamă.
Vă rog, o vorbă numai, verii mei.

MACBETH (*aparte*)

S'au spus aicea două adevăruri
Ca fericit prolog la actul falnic
Al jocului împărătesc. (*Tare*) Prieteni,
Vă mulțumesc. — (*Aparte*)

Ăst nefiresc îndemn
Nu poate fi nici rău, nici bun. De-i rău,
De ce mi-a dat arvuna izbutirii,
Pornind c'un adevăr? Sunt Than de Cawdor.
De-i bun, de ce mă las târît de-ispită,
Al cărui chip hăd îmi sbârleşte părul
Și 'mi face inima să-izbească 'n coaste,
In contra firii? Spaimele de față
Sunt mai puțin de cât închipuiri
Grozave. Gându'mi căruia acuma
Li nălucește numai un omor,
Imi sguduie astfel firea mea, că vieața
In nesimțire se innăbușă
Și nu e decât ceeace *nu* este.

BANQUO

Vedeți uimit ce e amicul nostru!

MACBETH (*aparte*)

De mă vrea soarta Rege, bine; soarta
Mă poate 'ncorona și fără 'un pas
Al meu.

BANQUO

 Onoruri noi se pun pe el
Ca haine noi cari ni se pottrivesc
Doar' prin purtare.

MACBETH

 Vie ce-o veni,
Căci ceasuri curg prin cea mai aspră zi.

BANQUO

Prea falnice Macbeth, te așteptăm.

MACBETH

 Ertăți, uimitu-mi creier răscoliă
 Uitate lucruri. Osteneala voastră,

Amicilor, e 'nscrisă unde zilnic

Intorc eu foaia ca să o citesc.

Haidem la Rege. (*Aparte lui Banquo*)

Cugetă la ceea

Ce s'a 'ntâmplat, și, după ce 'n răstimp

Am cumpănit-o, să vorbim de asta

Cu inima deschisă.

BANQUO

Bucuros.

MACBETH

Și pân'atunci, destul. Haidem, prieteni.

(*Ies*)

SCENA IV

FORRES. PALATUL

(*Fanfară. Intră DUNCAN, MALCOLM, DONALBAIN, LENNOX
și suita*)

DUNCAN

Executat e Cawdor? Nu s'au 'ntors

Cei cari au fost însărcinați s'o facă?

MALCOLM

Nu încă, Sire, însă am vorbit

Cu unul care l'a văzut murind,

Și care 'mi spuse c'a mărturisit

Trădarea lui, cerând iertarea Voastră,

Și arătând adânca sa căință.

Nimic nu i-a șezut așa de bine

În viață, ca lăsarea ei. Muri

Ca unul ce 'nvățase ca la moarte

Să lepede tot ce aveà mai scump,

Ca fără nici un preț.

DUNCAN

Nu-i nici un chip
De a afla din fața omului
Tocmeala minții. El a fost un nobil
În care-avem încredere deplină.

(*Intră MACBETH, BANQUO, ROSS și ANGUS*)

Iubite vere! Tocmai m'apăsă
Păcatul nrecunoștinței mele.
Tu ești atâta înaintea mea,
Că cea mai iute aripă-a răsplății
Nu te ajunge. O, căci n'ai un merit
Mai mic, ca s'am măsura pentru plată
Și mulțumire! Știu că 'ți datoresc
Mai mult decât am stare să-ți plătesc.

MACBETH

Credința mea și slujba'mi datorită,
Prin însăș fapta se plătește. Partea
Măriei Voastre e ca să primiți
Ce datorim, ș'aceste datorii
Sunt tronului și țării slugi și fii,
Cari fac doar' ce's datori, făcând orice
De dragul și spre slava voastră numai.

DUNCAN

Sosit bun dar! Am prins a te sădl,
Și voiu 'ngriji să crești în plin. Tu, Banquo,
Nu mai puțin ai meritat, ș'aceasta
Nu mai puțin se cade-a fi știut.
Să te cuprind în brațe, să te strâng
La pieptul meu.

BANQUO

Acolo dacă cresc,
A voastră va fi roada.

DUNCAN

Bucuria'mi

Cea resfătată în belșugul ei,
Încearcă a se-ascunde 'n stropi de jale.
Fii, rude, Than, și voi toți cari sunteți
De mine mai apropiați, aflați
Că vrem să trecem dreptul la coroană
Asupra fiului mai mare, Malcolm,
Pe care îl numim de-acuma Prinț
De Cumberland. Dar cu așa onoare
Nu va fi îmbrăcat fără de tovarăși,
Ci steme de nobleță vor luci,
Ca stelele, pe toți ce-o merită.

(Lui MACBETH)

Haidem acum la Inverness, spre-a strânge
Mai tare 'ndatorarea către tine.

MACBETH

Ce mai e de făcut nu 'i pentru voi;
Eu însumi voi fi crainic și voi duce
Șoșiei mele buna știre a
Sosirii Voastre. Și deci umilit
Imi iau rămas bun.

DUNCAN

Vrednicul meu Cawdor!

MACBETH (*aparte*)

El, Prinț de Cumberland! Un hop va fi,
Să mă răstoarne, de nu'l voi sări;
El mi-e în drum; ascundeți focul stele!
Nu rabd lumina gândurile mele.
Zadarnic ochii mâna 'mi vor s'oprească;
Ce ei urăsc va să se 'ndeplinească.

(Iese)

DUNCAN

Da, Banquo, el e un viteaz de seamă,

Și mă înfrupt cu laudele sale:
E praznic pentru mine. Să urmăm
Pe cel a cărui grijă ne-a luat-o
'Nainte, pentru a ne pregăti
Primirea. E o rudă fără seamăn.

(*Amândoi ies*)

SCENA V

INVERNESS. CASTELUL LUI MACBETH

(*Intră LADY MACBETH, citind o scrisoare*)

LADY MACBETH (*citește*)

«Ele m'au întâlnit în ziua biruinții și am aflat în chipul cel mai neîndoios că au mai mult decât știință omenească. Când ardeam de dorință de a le mai întrebă, ele se făcură aer și pieriră. Pe când stam uimit de minunea asta, veniră trimiși de ai Regelui cari toți mă chemară «Than de Cawdor», cu care titlu mă salutaseră înainte aceste surori ursitoare, prezicându-mi viitorul cu: «Noroc, tu care vei fi Rege». Am crezut bine a'ți împărtăși acestea, prea scumpă părtaşă a măririi mele, ca să nu pierzi partea ta de bucurie, rămânând în neștirea măririi și slăvii ce ți se făgăduiește. Pune-o la inima ta și fii cu bine».

Ești Glamis, și vei fi ce-ți este

Făgăduit. De firea ta mă tem:

Prea plină e de laptele-omeniei,

Spre-a apucă pe drumul cel mai scurt.

Vrei să fii mare, nu ești fără râvnă,

Dar fără răutatea care cată

S'o însoțească. Ceace vrei cu jind,

O vrei și cu sfințenie. N'ai vrea

Joc fals, dar vrei câştig nedrept. Ai vrea,
O, mare Glamis, cineva să-ţi strige:
«Aceasta va să faci, de vrei s'o ai»,
Şi ce mai mult ţi-e teamă să o faci
Decât doreşti să fie nefăcut.
Vin' dar să-ţi suflu duhul meu 'n urechi,
Să biciuesc cu vlaga limbii mele
Tot ce te-abate dela cercul de-aur
Cu care soarta şi-ajutorul vrăjii
Se pare că te-au 'ncununat.

(Intră un Sol)

Ce'i vestea?

SOLUL

Diseară vine Regele.

LADY MACBETH

Nebun eşti?

Nu e stăpânul tău la el, şi nu
M'ar fi înştiinţat spre pregătire?

SOLUL

Ertăţi, dar e aşà. Stăpânul vine;
Tovarăşul meu i-a luat 'nainte,
Ş'aproape mort, aveà abià răsuflăt
Să 'mi spuie ştirea.

LADY MACBETH

Ingrijiiţi de el.

Veşti mari ne-a dat.

(Iese Solul)

Chiar corbu'i răguşit

Ce croncăne intrarea cea fatală
A Regelui în zidurile mele.
Veniţi, de moarte ursitoare duhuri,
Schimbaţi-mi sexul şi umpleţi-mă
Din cap la tălpi cu cea mai crâncenă

Cruzime! Ingroșați'mi sângele,
Și astupați cărarea remușcării,
Ca vreun imbold deșteptător al firii,
Să nu îmi sguduie cumplitul plan,
Făcând o pace între el și faptă.
Veniți la sânii mei cei femeiești,
Beți laptele'mi ca fiere, voi slugi ale
Omorului, ce'n chipuri nevăzute
Pândiți urgiile naturii! Vino,
O noapte deasă și te 'nvăluie
In cea mai neagră pâclă-a iadului,
Ca nu cumva cuțitul meu tăios
Să vadă rănila ce face, și
Nici cerul să se uite prin al beznei
Zăbranic, și să strige: «stai, oprește!»

(*Intră MACBETH*)

O, mare Glamis! O, înalte Cawdor !
Mai mare decât unul ș'altul prin
Norocul viitor! Scrisoarea ta
M'a dus dincolo de-orbul timp de față
Și simt în clipa asta viitorul.

MACBETH

Iubito, Duncan vine-aici diseară.

LADY MACBETH

Și când se duce iar?

MACBETH

Cum crede, mâine.

LADY MACBETH

O, soarele nu va vedeă ăst mâine !
O, Thane, fața ta'i o carte 'n care
Se pot citi ciudate lucruri. Dacă
Vrei să 'nșeli lumea, poartă-te ca lumea.
Zi bun sosît cu ochi, cu mâini, cu limba,

Te-arată ca nevinovată floare, dar
Cu șarpele sub ea. Acela care
Sosește trebuie 'ngrijit; tu lasă
A nopții mare treabă 'n seama mea;
Ea pentru nopți și zile 'n viitor
Domnească slavă ne va da, și spor.

MACBETH

Vom mai vorbi.

LADY MACBETH

Fii vesel și ia seama:
Schimbarea feții nu trădeze teama.
Iar celelalte, lasă-le pe mine.

(Ies)

SCENA VI

INVERNESS; DINAINTEA CASTELULUI LUI MACBETH

(Hoboe și facke. DUNCAN, MALCOLM, DONALBAIN, BANQUO,
LENNOX, MACDUFF, ROSS, ANGUS și suita)

DUNCAN

Plăcut e așezat acest castel;
Văzduhul lin și dulce ne desmiardă
Plăpândeale simțiri.

BANQUO

Ăst oaspe-al verii,
De temple iubitoarea rândunică,
Clădind cu drag aicea, dovedește
Că suflul cerului miroase dulce.
Nu-i strașină, glaf, stâlp sau colț, pe care
Această păsărică n'a făcut
Un pat ușor, ca leagăn împuiat;
Și unde șeade și prăsește ea,

Băgai de seamă c'aerul e molcom.

(*Intră LADY MACBETH*)

DUNCAN

Ah, iată onorata noastră gazdă!
Iubirea care ne-urmărește, este
Ades o silă, dar, fiind iubire,
Îi mulțumim. Cu asta vă învăț
Ca să-mi doriți un bogdaproste pentru
A voastră trudă, și să-mi mulțumiți
De supărarea voastră.

LADY MACBETH

Slujba voastră

În orice chip de două ori făcută
Și iarăș îndoită, ar fi treabă
Săracă și neînsemnată față
De-onorurile largi ș'adânci, cu care
Măria Voastră 'ncarcă casa noastră.
Și pentru cele vechi, și cele noi,
Învârfuite peste ele, noi
Putem da numai birul rugăciunii.

DUNCAN

Dar unde e al nostru Than de Cawdor?
Noi l'am urmat deaproape vrând să fim
Furierul lui, dar călărește bine,
Și dragostea lui mare, ageră
Ca pintenii lui, l'ajută s'ajungă
'Naintea noastră. Noi, frumoasă gazdă,
Suntem al vostru oaspe noaptea asta.

LADY MACBETH

Supușii voștri țin tot ce-au și sunt,
Ca împrumut doar', spre-a se răfui
Oricând poftiți să vi se 'ntoarcă ceea
Ce vi se datorește.

DUNCAN

Dați 'mi mâna.
Duceți-mă la gazdă. Mult mi-e drag,
Și vom urmă cu harul pentru el.
Cu voia voastră, Doamnă.

(Ies)

SCENA VII

O CAMERĂ IN CASTEL

(Muzică și făclii. Intră și trec peste scenă un fecior și mai mulți servitori cu farfurii. Apoi intră MACBETH)

MACBETH

De s'ar sfârși când va fi săvârșit 1),
Mai bine'i să se săvârșească 'ndată.
De ar putea omorul prinde'n 'mreață
Și urmele'i, cu-isprava și izbava,
Ca lovitura lui să curme totul
Numai aici, pe-al vremii vad și țarm,
Mi-aș pune'n joc și vieața de apoi.
Atari isprăvi se judecă-aicea însă,
Așa că dăm doar' lecții sângeroase,
Cari, învățate, se întorc, lovind
Pe dascăl, și dreptatea asta egală
Aduce cupa noastră otrăvită
La propria noastră gură. — Dânsul este
Aici cu o încredere 'ndoită:
Intâi: sunt ruda și vasalul lui —
Temeiuri tari în contra astei fapte —
Apoi, sunt gazda lui, ce-ar trebui
Să 'nchiză ușa ucigașului,
Iar nu să port cuțitul eu. Apoi

1) Joc de cuvinte: done = făcut și isprăvit.

Ăst Duncan și-a purtat puterea-așă
De blând, a fost așa curat pe tron,
Că ale lui virtuți, că îngerii,
Cu limbi de surlă vor aduce pâra
In contra blestematului omor,
Și mila, ca un prunc gol, nou născut,
Purtat de vifor, sau ca un cheruvim
Pe-un nevăzut fugar al aerului,
Sufla-va hădul fapt în orice ochi,
Ca lacrimile să înnece vântul.
N'am pinteni ca să ațâțe gândul meu,
Decât doar râvna săltăreață care
Se poticnește și pe-un altul cade.

(*Intră LADY MACBETH*)

Ei bine, ce e nou?

LADY MACBETH

El a sfârșit

Aproape cina. De ce-ai plecat
Din cameră?

MACBETH

A întrebat de mine?

LADY MACBETH

Nu știi că a făcut-o?

MACBETH

Nu vom urmă 'nainte'n treaba asta.
El m'a cinstit acum; am cumpărat
Părerii de aur dela toată lumea,
Cari vor purtate'n noua lor splendoare,
Și nu așa de iute lepădate.

LADY MACBETH

Eră speranța beată dar, cu care
Te-ai îmbrăcat? Au a dormit de-atuncea,
Și se trezește-acum, spre-a se uita,

Cu spaimă palidă, la ceea ce
Făcù de bună voie? De acum
Știu cum să prețuesc iubirea ta:
Te temi să fii în faptă și curaj
Ce ești în râvnă? Ai dori să ai
Ce prețuești ca o podoabă-a vieții,
Și să trăești mișel în stima ta,
Lăsând un «nu 'ndrăznesc» să vie după
«Aș vrea», ca mâța din povești? 1)

MACBETH

Taci, rog;

Cutez tot ce bărbatului se cade;
Cel ce mai mult cutează, nu-i bărbat.

LADY MACBETH

Ce fiară te-a 'ndemnat dar să-mi spui planul?
Când îndrăzniși s'o faci, erai bărbat,
Și dac'ai fi mai mult decât ai fost,
Ai fi și mai bărbat. Nici timp nici loc
Atuncea n'au fost potrivite, totuș
Doreai să faci să fie ș'unul ș'altul;
Ș'acum când au făcut-o dela sine,
Tu te'ngrozești de potrivirea lor.
Am alăptat, și știu cât de duios
Iubesc pe pruncul care 'mi sugerează sânii:
Pe când zâmbia în fața mea, eu sfârșul
Mi l'aș fi smuls din știrbele-i gingii,
Și creierii i-aș fi sburat, de-aș fi
Jurat aceea ce tu ai jurat.

MACBETH

Dar dacă vom da greș?

LADY MACBETH

Noi să dăm greș?

1) Proverbul eră: «Mâța ar vrea să mănânce pește, dar nu 'ndrăznește».

Fă-ți inima vitează pân'la culme,
Și n'om da greș. Când Duncan va dormi,—
Și drumu'i greu de azi îl va 'mbia
La asta — pe cei doi copii de casă
I-oi covârși așa cu vin și chef,
Că amintirea, straja creierului,
Va fi un abur, și 'ncăperea minții
Doar un cazan. Și când în somn porcesc
Băuta fire-a lor ca'n moarte zace,
Ce nu putem noi face amândoi
Cu nepăzitul Duncan, ce nu pune
Pe pajii beți, ca ei să poarte vina
Omorului?

MACBETH

Băieți să naști tu numai!
Ne'nfricoșata-ți fire-ar trebui
Bărbați să zămislească numai. Oare
Nu se va crede, după ce-om stropi
Cu sânge pe cei doi cari dorm la el,
Și de pumnalele lor ne-om sluji,
Că ei au făptuit-o?

LADY MACBETH

Cine oare
Va îndrăzni să creadă altceva,
Când vaerul și bocetele noastre
Vor plânge moartea lui?

MACBETH

Sunt hotărât!
Și orice vânj al trupului strunesc
La 'nfricoșata faptă. Hai, să mergem,
Și lumea s'o 'nșelăm cu mândră haină:
Chip fals ascunză-a falsei inimi taină.

(Ies)

ACTUL II

SCENA I

INVERNESS. CURTEA CASTELULUI

(*BANQUO și FLEANCE, purtând o făclie*)

BANQUO

Cum merge noaptea, băiete?

FLEANCE

Luna a apus. N'am auzit bătând.

BANQUO

Acum apune pe la miezul nopții.

FLEANCE

Cred, tată, că e mai târziu.

BANQUO

Ia spada mea. Ce econom e cerul!
Ș'a stins făcliile. — Ia-o și p'asta.
Greu dor de somn ca plumbul mă apasă,
Dar n'aș vroi să dorm. Puteri cerești,
Feriți-mă de gânduri păcătoase,
Pe care firea 'n somn le plămădește!
Dă'mi spada.

(*Intră MACBETH și un servitor cu o făclie*)

Cine'i acolo?

MACBETH

Un prieten.

BANQUO

Nu încă'n pat? Dar Regele-i culcat,
A fost cu chef nespus și a trimis
Bogate daruri tuturor ai casei.
Cu-acest diamant salută pe a voastră
Soție, gazda lui prietenoasă,
Și s'a retras peste măsură vesel.

MACBETH

Fiind nepregătiți, voința noastră
Fu roaba lipsei, neputând lucra
În toată voia ei.

BANQUO

Nu, toate's bine.
Visai ieri noapte cele trei surori.
Ți-au spus cam drept.

MACBETH

Nu mă gândesc la ele.
Dar de-om găsi un ceas mai potrivit
Putem să mai vorbim de lucrul ăsta.
Numește ceasul dar.

BANQUO

Oricând ai vreme.

MACBETH

De-mi vei urmà povața, când e vremea,
Îți va aduce cînte!

BANQUO

Numai să
N'o pierd, cătînd a o spori,
Și să-mi rămîie cugetul meu liber
Și datoria de vasal curată,
Primesc un sfat.

MACBETH

Acuma, noapte bună.

BANQUO

Vă mulțumesc; și vouă noapte bună.

(Ies BANQUO și FLEANCE)

MACBETH

Zi doamnei, când e gata băutura
De noapte, ca să sune clopoțelul
Și du-te de te culcă.

(Iese Servitorul)

E un pumnal

Ce-l văd în față, cu plăseaua
Spre mâna mea? Ia vino să te-apuc.
Eu nu te am, dar tot mereu te văd.
Vedenie haină, nu te simte
Și mâna, ca și ochiul? Sau ești numai
Pumnal al minții, plăsmuire falsă,
Urzită de înfierbântatul creier?
Te văd mereu, așa de pipăit,
Ca p'asta ce acum îl scot din teacă.
Tu mă îndrepti pe drumul ce'l doream;
De-așa unealtă vream să mă slujesc;
Mi's ochii jocul celorlalte simțuri,
Ori prețuesc cât toate? — Tot te văd,
Și pe mâner și limbă stropi de sânge
Ce n'aveau adineaori. — Nu'i nimic
Aici: e gândul sângeros ce pare astfel
In ochii mei. In jumătatea lumii
Acum natura pare că e moartă,
Și visuri rele'nșeală somnul cel
Învăluit. Puterile de vrajă
Aduc prinoase firavei Hecate,
Ș'omorul mărced, deșteptat de lup,
Străjerul său, al cărui urlet este
Lozinca sa, cu pasul său tiptil,

Cu umbletul hoțesc al lui Traquiniu 1),
Se 'ndreaptă spre-al său țel, ca o stafie.
Tu, trainic, țeapăn întocmit pământ,
Să n'auzi pașii mei, oriunde merg,
Ca pietrele'ți să nu'mi trădeze locul,
Și vremii să nu-i iee groaza care
Acum cu ea se potrivește. Dar,
Pe când vorbesc, trăește el. Cuvinte
Răcesc cu suflul lor un fapt fierbinte.

(*Un clopot sună*)

Mă duc s'o fac. Mă chiamă clopotul.
Ăst dangăt, Duncan, nu-l luă în seamă:
Căci e un glas ce'n cer sau 'n iad te chiamă!

(*Iese*)

SCENA II

(*Acelaș loc. LADY MACBETH*)

Ce i-a'mbătat mă face îndrăzneată,
Și ce i-a stins, pe mine m'a aprins.
Auzi! E cucuvaia care țipă,
Cobind, a sa fioroasă «noapte bună».
El e la treabă. . . Ușile's deschise, —
Și slugile 'ndopate, sforăind,
Își calcă datoria. Băutura
Le-am dres, așa că moartea și natura
Se ceartă de trăesc ei sau sunt morți.

MACBETH (*afară*)

Cine-i acolo? Ho!

1) Sextus Tarquinius, fiul lui Tarquinius Superbus, răvni pe Lucreția, soția lui Tarquinius Collatinus.

LADY MACBETH

Mi-e frică, vai, că ei s'au deșteptat,
Și nu-i făcut. Nu fapta, încercarea
Ne pierde. Am pus jos pumnalele,
Nu se putea să nu le vază el.
De n' ar fi semănat cu tatăl meu
Pe când dormia, aș fi făcut-o eu.

(Intră MACBETH)

Bărbatul meu!

MACBETH

Am făcut-o. N'auziți un sgomot?

LADY MACBETH

Am auzit o bufniță tipând,
Și greeri țârâind. — Nu ai vorbit?

MACBETH

Eu, când?

LADY MACBETH

Acum.

MACBETH

Când scoboram?

LADY MACBETH

Da.

MACBETH

Ascultă!

În camera de-alături cine doarme?

LADY MACBETH

E Donalbain.

MACBETH (*Se uită la mâinile sale*)

O, ce vedere-urită!

LADY MACBETH

Ce gând nebun să zici: vedere-urită!

MACBETH

Unul râdea în somn, și celălalt
Strigă: Omor! Incât s'a deșteptat.
Am stat ca să-i aud, dar se 'nchinară,
Și iarăș se-așezară ca să doarmă.

LADY MACBETH

Acolo doarme doi?

MACBETH

Unul strigă:
«Ajută Doamne», și «Amin» celalt.
De par'că mă vedeau cu mâini de gâde.
Eu ascultându-i n'am putut să zic:
«Amin», când ei ziceau: «Ajută Doamne».

LADY MACBETH

Nu te gândi așa de-adânc la asta.

MACBETH

De ce dar n'am putut să zic «amin»?
Aveam de har nevoie, și «amin»
Rămase 'n gât.

LADY MACBETH

La fapte de acestea
Nu trebuie gândit în felul ăsta,
Altminteri ne-ar înnebuni.

MACBETH

Imi pare
C'am auzit strigând: «Nu mai dormiți!»
«Macbeth omoară somnul»; sfântul somn,
Ce leagă încurcatul scul al grijei;
El, moartea vieții fiecărei zile,
Și baia muncii trudnice, balsamul
Rănitei inimi, cel d'al doilea chip
Al marei Firi și felul mai de seamă
Pe-oaspățul vieții!

LADY MACBETH

Dar ce vrei să zici?

MACBETH

Mereu strigă prin casă: «Nu dormiți!
Glamis ucis'a somnul, și deci Cawdor
N'a mai dormi, Macbeth n'a mai dormi».

LADY MACBETH

Dar cine a strigat? Ei, dragă Thane,
Slăbești puterea'ți falnică gândind
Asemeni nebunii. Ia ceva apă,
Și spală-ți de pe mâini ăst martor slut.
De ce-ai adus pumnalele aici?
Acolo trebuia să stea. Mergi înapoi
Și unge pe-adormiții paji cu sânge.

MACBETH

Nu mă mai duc. Mi-e frică-a *mă gândi*
La ce-am făcut. S'o mai *privesc* odată
Nu îndrăznesc.

LADY MACBETH

Om slab de înger! Dă-mi
Pumnalele. Cei adormiți și morți
Sunt ca tablouri. Numai ochi de prunci
Se tem de dracii zugrăviți. De îi
Mai curge sânge, am să poleiesc
Cu el obrazul celor doi slujbași,
Căci trebuie să pară vina lor.

(*Iese. Se aude bătând în poartă*)

MACBETH

De unde vine bocănitul ăsta?
Ce am că orice sgomot mă 'nspăimântă?
Ce mâini sunt astea? Ha! Ele'mi smulg ochii.
Au tot oceanul marelui Neptun

Imi va spăla ăst sânge de pe mâini?
Nu; mai degrabă astă mână-a mea
Va rumeni mulțimea mărilor,
Făcând ce este verde, roșu.

(*Se întoarce LADY MACBETH*)

LADY MACBETH

Eu am mâini roșii c'ale tale, dar
Mi-ar fi rușine s'am o inimă
Așa de albă!

(*Se bate la poartă*)

Bate cineva

La poartă. Haidem în odaia noastră.
Puțină apă ne va curăța
De fapta asta. Ce ușoară ea
Va fi atuncea! Cumpătul tău tot
Te-a părăsit.

(*Se bate la poartă*)

Auzi, se bate iar:

Imbracă haina ta de noapte, ca,
De ne-ar chema cumva, să nu se vadă
Că am veghiat. Nu fii așa pierdut
In gânduri negre.

MACBETH

Decât să-mi știu fapta,
Mai bine nu m'aș ști pe mine însumi.

(*Se bate afară*)

Trezești pe Duncan cu bătaia ta.
O, dacă ai putea să faci aceasta!

(*Ies*)

SCENA III

(Se bate la poartă. Intră Portarul)

PORTARUL

Tiii, ce bocăneală! Dacă un om ar fi portarul iadului, ar avea de furcă să tot întoarcă cheia. (Se bate) Poc, poc, poc! Cine-i acolo, în numele lui Belzebut? Vr'un arendaș care s'a spânzurat fiindcă așteaptă o recoltă îmbelșugată 1). Hai, ai venit la țanc, dar ți-ai adus destule batiste? Că aici are să te treacă nădușeli. (Se bate) Poc, poc! Cine-i acolo, în numele celuiilalt diavol? Zău e vr'un Păcală 2), care poate să se jure pe amândouă tereziile cum-penei, una împotriva alteia; care a făptuit trădări destule în slava lui Dumnezeu, dar n'a putut păcăli cerul. — O, intră Păcală! (Se bate) Poc, poc, poc! Cine-i acolo? O fi, zău, vr'un croitor englezesc care vine aici pentru că a furat o bucată dintr'un pantalon franțuzesc 3): intră, croitorule: aici poți să-ți frigi fierul. (Se bate) Poc, poc! Nu mai slăbește. Cine ești? Dar locul ăsta e prea rece pentr'un iad. Nu vreau să mai fac pe portarul dracului: gândeam să dau intrare la câțiva din toate breslele cari merg pe drumul brândușelor către veșnicul foc al bucuriei. (Se bate) Indată, îndată! Vă rog, nu uitați pe portar.

(Deschide poarta. Intră MACDUFF și LENNOX)

1) Care va scădea prețul grânelor. În 1606 prețul grânelor eră foarte scăzut în Anglia.

2) Equivocator = jesuit. Aluziune la jesuitul Garner, care 'și zicea Farmer (arendăș) și în procesul din 1606 a mărturisit că a păcăli e un drept divin.

3) Aluziune la obiceiul de a imita moda franțuzească.

MACDUFF

Aşa târziu amice, te-ai culcat,
Că nici acum nu te-ai desmeticit?

PORTARUL

Păi, domnule, am chefuit până la al doilea cântec
al cocoşului, şi băutura, dom'le, stârneşte grozav
trei lucruri.

MACDUFF

Şi cari trei lucruri le stârneşte mai ales băutura?

PORTARUL

Păi, dom'le, nas roşu, somn şi ud. Mai stârneşte
şi crailâcul; şi-l stinghereşte. Stârneşte pofta,
dar împiedică făptuirea. Deaceea băutura multă
putem zice că e taler cu două feţe cu crailâcul; îl
face şi-l desface, îl îmboldeşte şi-l opreşte, îl în-
deamnă, îl face să stea şi să nu stea, cu un cu-
vânt îl încurcă în somn şi dându'l gata îl lasă
baltă.

MACDUFF

Pare-mi-se că băutura te-a dat gata azi noapte.

PORTARUL

Chiar aşa, dom'le, şi straşnic. Dar am plătit-o
pentru asta, şi cred că fiind prea tare pentru ea,
măcar că mi-a pus un picior câteodată, tot am
găsit meşteşugul să o birui.

MACDUFF

S'a sculat stăpânu-tău?

(Intră MACBETH)

Bătând la poartă l-am trezit. El vine.

LENNOX

Bună dimineţa, nobile domn.

MACBETH

Bună dimineța la amândoi.

MACDUFF

Se scoală Regele acum?

MACBETH

Nu încă.

MACDUFF

Mi-a poruncit să-l scol de dimineță.
Vin cam târziu.

MACBETH

Am să vă duc la el.

MACDUFF

Știu că vă e plăcută supărarea,
Dar tot e supărare.

MACBETH

Munca care

Ne place, lecuește osteneala.
Și asta e așa.

MACDUFF

Cutez să intru,
Căci asta mi-este slujba poruncită.*(Iese)*

LENNOX

Azi pleacă Regele?

MACBETH

Așa a zis.

LENNOX

Ce noapte sbuciumată! Unde dormeam
S'a năruit un coș, și, cum se spune,
Se auziră vaete 'n văzduh,
Ciudate țipete de moarte, și cobiri
Cu glas fioros de pustiiri cumplite

Și crunte întâmplări din nou clocite
Acestui jalnic timp. Pasărea neagră
Țipat-a toată noaptea. Unii zic
C'a tremurat pământu 'nfrigurat.

MACBETH

A fost o noapte rea.

LENNOX

Și tânăra-mi memorie nu-i poate
Găsi perechea.

(*Intră MACDUFF*)

MACDUFF

O, groază, groază! Inima și limba
Nu te pot înțelege nici numi!

MACBETH și LENNOX : Ce s'a 'ntâmpat?

MACDUFF

Urgia ș'a făcut capod'operă!
Omorul cel nelegiuit a spart
Lăcașul cel sfințit al Domnului,
Răpind dintr'ânsa a clădirii vieată.

MACBETH

Cum vieăta?

LENNOX

De Măria Sa vorbești?

MACDUFF

Apropiati-vă de-odaia lui,
Și văzul pierdeți prin Gorgona nouă!
O, nu mă puneți să vorbesc: vedeți,
Ș'apoi vorbiți voi singuri.
(*Ies MACBETH și LENNOX*) Sus! Sculați!
Sunați clopotul de zarvă! Omor! Trădare!

O, Banquo, Donalbain! Malcolm! Sculați,
Vă scuturați de somnul cel pufos,
A morții plăsmuire, și v'uitați,
La moartea însăș! Sus, sus! Și priviți
Icoana judecății de apoi!
O, Malcolm, Banquo, ca din ale voastre
Morminte vă sculați, și ca fantome
Veniți, priviți această grozăvie.
Să sune clopotul!

(*Intră LADY MACBETH*)

LADY MACBETH

Ce s'a 'ntâmplat

Că astă hâdă trâmbiță trezește

Pe cei ce dorm în casă? Spuneți! Spuneți!

MACDUFF

Duioasă Doamnă, nu e pentru voi

De-a auzi aceea ce pot spune:

A o veste urechei de femeie

Ar fi omor pe loc.

(*Intră BANQUO*)

O, Banquo, Banquo!

Regalul nostru Domn a fost ucis.

LADY MACBETH

Vai! Cum? In casa noastră?

BANQUO

E prea crunt,

Oriunde-ar fi. Iubite Duff, dă-ți singur

O desmințire. Zi că nu-i așa.

(*Se înapoiază MACBETH și LENNOX*)

MACBETH

De-aș fi murit un ceas 'nainte aștei

Năpaste, aș trăi o vieță sfântă,

Căci din această clipă, nu-i nimic
Pe lume serios, sunt fleacuri toate:
Virtute, faima's moarte. Vinul vieții
E tras, și numai drojdia mai rămâne
Acestei bolți, spre-a se fălă cu ea.

(*Intră MALCOLM și DONALBAIN*)

DONALBAIN

Ce-i pricina?

MACBETH

A voastră, și n'o știți?

Obârșia, vâna și fântâna
Sângelui vostru s'a oprit; oprit
E chiar izvorul lui. Regescul vostru
Părinte e ucis.

MALCOLM

O, și de cine?

LENNOX

Cei din odaie pare c'au făcut'o.
Erau pe mâini și fețe plini de sânge,
Ca și pumnalele ce le-am găsit
Pe perna lor, neșterse.
Holbară ochii și erau uimiți;
Nu trebuia încredințată lor
Vieața unui om.

MACBETH

Și totuș mă căesc că'n furia mea
Eu i-am ucis.

MACDUFF

De ce dar ați făcut-o?

MACBETH

Ei, cine poate fi cuminte, uimit,
FuriOS și cumpătat, leal și neutru,
'N aceeaș clipă? — Nimenea. Și pripa

Puternicei iubiri mi-a întrecut
Trăgănitoarea minte. Căci aicea
Zăceà el, Duncan, capu-i argintiu
Tivit cu fire aurii de sânge,
Și rănilor-i căscate semănau
Cu o spărtură 'n Fire, pentru-intrarea
Năpraznicei urgii; iar ucigașii
Colea, 'n coloarea crimei lor muiăți,
Și cu pumnalele boite'n sânge.
Cine puteà dar să se stăpânească,
Având o inimă spre a iubi,
Și'n inimă curajul să-și arate
Iubirea?

LADY MACBETH

Ha, duceți-mă de-aici!

MACDUFF

Vedeți de doamna!

MALCOLM (*aparte lui DONALBAIN*)

Dar, de ce tăcem?

Noi cari putem mai mult să ne 'nsușim
Ast caz?

DONALBAIN (*aparte lui MALCOLM*)

Ce să vorbim aicea, unde

Destinul nostru, într'un hâu ascuns,

Se poate repezi ca să ne 'nhațe?

Să mergem. Lacrimile noastre nu

Sunt încă gata.

MALCOLM (*aparte lui DONALBAIN*)

Și nici jalea noastră

Nu-i pregătită spre a se mișcă.

BANQUO

Vedeți de doamna!

(*LADY MACBETH e purtată afară*)

Iar când noi vom fi
Acoperit a noastră slăbiciune goală
Ce suferă de frig, să ne 'ntrunim
Spre-a cercetă mai cu deamănuntul
Această faptă sângeroasă. Temeri
Și bănueli ne zguduie. Eu stau
În mâna mare a lui Dumnezeu,
Și de acolo voi luptă 'mpotriva
Rostului tainic al acestei hăde
Trădări.

MACBETH

Eu tot așa.

TOȚI

Așa noi toți.

MACBETH

Să mergem ca să ne 'mbrăcăm degrabă;
Și să ne întrunim în sală.

TOȚI

Foarte bine.

(Ies toți, afară de MALCOLM și DONALBAIN)

MALCOLM

Ce ai să faci? Să nu umblăm cu ei:
A arătă un nesimțit alean
E pentru omul fals ușoară treabă.
Eu plec în Anglia.

DONALBAIN

Eu în Irlanda.

Această despărțire dintre noi
Ne va feri mai bine pe-amândoi.
Aicea unde suntem, sunt pumnale
În zâmbetele oamenilor; sânge
Mai apropiat, e o apropiere
Mai sângeroasă.

MALCOLM

Săgeata ucigaşă
E slobozită, însă n' a căzut,
Şi drumul cel mai sigur este ţinta
S'o ocolim. Deci să încălicăm,
Şi fără migăloasă «ziua bună»,
Noi să ne furişăm de-aici. Căci este bine,
Când milă nu'i, a se fură pe sine.

(*Ies*)

SCENA IV

AFARĂ DIN CASTEL

(*Intră ROSS şi un Bătrân*)

BĂTRÂNUL

Ţin minte bine şaptezeci de ani,
Şi în cuprinsul ăsta am văzut
Grozave ceasuri, întâmplări ciudate,
Dar noaptea asta hădă covârşeşte
Tot ce-am pomenit.

ROSS

Vezi, moşule,
Cum, supărat de jocul oamenilor,
Chiar cerul scena lor însângeraţă
Le-ameninţă. E ziuă, după ornic,
Şi totuşi noaptea neagră 'nnăbuşe
Fanalul călător 1). E vlaga nopţii,
Sau e ruşinea zilei, dacă bezna
Ingroapă faţa gliei, când lumina
Cea vie s'ar cădeă să o sărute?

1) Soarele.

BĂTRÂNUL

E nefiresc, ca faptul săvârșit.
Marția trecută-un șoim în sboru-i falnic
A fost lovit ș'ucis de-un șorecăr.

ROSS

Caii lui Duncan — e ciudat dar sigur, —
Frumoși și iuți, odoare ale rassei,
Ajunși sălbateci, grajdul lor au spart,
Și făr'a se supune, au fugit
Par'că s'ar răsboi cu omenirea.

BĂTRÂNUL

Și s'au mâncat, se zice, unii p'alții.

ROSS

Da, spre uimirea ochilor mei, care
Văzură asta. — Vine bunul Macduff.

(Intră MACDUFF)

Cum merge lumea-acuma?

MACDUFF

Nu o vezi?

ROSS

Se știe cine-a săvârșit omorul?

MACDUFF

Acei pe cari Macbeth i-a 'njunghiat.

ROSS

Vai, pentru-al cui folos?

MACDUFF

Au fost năimiți.

Malcolm și Donalbain, fiii lui Duncan,
In taină au fugit, ceeace aruncă
Pe ei prepusul faptei.

ROSS

Și aceasta

E împotriva firii. O, tu râvnă
Risipitoare, ce'și înghite singur
Mijloacele de traiu! — De bună seamă
Domnia dar va fi a lui Macbeth?

MACDUFF

E și ales și a plecat la Scone 1)
Spre-a fi încoronat.

ROSS

Și unde-i trupul
Lui Duncan?

MACDUFF

Ei l'au dus la Colmekile 2),
Mormântul sacru al strămoșilor,
Și-al oaselor lor paznic.

ROSS

Vii la Scone?

MACDUFF

Nu, vere, merg la Fife.

ROSS

Dar eu merg colo.

MACDUFF

Ți-urez să vezi tot bine rostuit,
Ca nu cumva a noastră veche haină
Să pară mai ușoară ca cea nouă.

ROSS

Rămas bun, moșule.

BĂTRÂNUL

Domnul cu voi și cu toți cei ce-aici
Din rău fac bine, din dușmani amici.

(Ies)

1) Orașul unde se încoronau Regii Scoției.

2) Sf. Columban, pe insula Iona.

A C T U L III

SCENA I

FORESS. — ODAIE IN PALAT

(BANQUO)

BANQUO

O, ai dar: Rege, Cawdor, Glamis, tot,
Cum vrăjitoarele ți-au prorocit,
Și teamă mi-e că pentru asta ai
Jucat un joc mârșav. Dar ți s'a zis
Că nu va trece la urmașii tăi,
Și că voi fi eu tată și tulpină
A multor regi. Dac'adevăr spun ele —
Cum s'a vădit, Macbeth, pe seama ta —
Atunci de s'au adevărit la tine,
De ce n'ar fi oracoli pentru mine,
'Nălțând speranța mea? — Tăcere! — Vine!

(*Fanfară. Intră MACBETH, ca Rege; LADY MACBETH, ca Regina; LENNOX, ROSS, LORZI, Doamne și suita*)

MACBETH

Ah, iată pe fruntașul nostru oaspe!

LADY MACBETH

O, dacă noi l'am fi uitat pe dânsul,
Eră un gol la sărbătoarea noastră,
Și'n toate o nepotrivire.

MACBETH

Noi

Avem diseară un ospăț solemn,
La care te rugăm să fii de față.

BANQUO

Imi poate porunci Măria Ta,
De care datoria mea mă leagă
C'un legământ în veci nedesfăcut.

MACBETH

Au ieși călare azi dup'amiază?

BANQUO

Da, bunul meu stăpân.

MACBETH

Altfel am fi dorit consiliul tău,
În totdeauna bun și cu folos,
La chibzueala de-astăzi. Dar rămâne
De mâine. Și departe călărești?

BANQUO

Cât ceré s'umplu vremea între-acum
Și cină. Dacă calul n'umblă bine,
Va trebui ca nopții să 'mprumut
Un ceas sau două.

MACBETH

Nu lipsi la masă.

BANQUO

Nu voiu lipsi, Măria Ta.

MACBETH

Aflăm că verii noștri sângeroși
S'au așezat în Anglia și Irlanda;
Departé de-a mărturisi mârșavul
Lor paricid, ei umple lumea cu
Scorniri ciudate: dar despre-asta mâine,
Când o afacere de Stat va cere
A noastră chibzueală. — Pleacă dar.
Rămas bun. Merge Fleance cu tine?

BANQUO

Da,

Dar vremea ne zorește.

MACBETH

Vă urez

Cai repezi și cu umblet sigur.
Și deci vă 'ncredințez spinării lor.
Rămas bun !

Fiți toți stăpâni pe vremea voastră până
La șapte seara. Spre-a fi bucuroși
De oaspeți, noi rămânem singuri până
La vremea cinei. — Dumnezeu cu voi !

(Toți ies, afară de MACBETH și un servitor)

Băieți, o vorbă. Oamenii așteaptă
Porunca noastră ?

SERVITORUL

Da, Inalte Doamne.

La poartă-afară.

MACBETH

Adu-i dar aici.

(Servitorul iese)

A fi așa nu e nimica, ci
A fi așa și sigur. Frica noastră
De Banquo e adânc înfiptă 'n noi;
In măreția firii lui domnește
Ceva ce'i de temut. Cutează mult,
Cu neînfricoșatul bold al minții
Unește cumișia, care-i mână
Avântul, să lucreze cumpănit.
Și numai de ființa lui mi-e teamă:
Sub dânsul geniul meu e covârșit,
Cum fu, se zice, al lui Marc Antoniu

Sub Cesar. — El certă pe vrăjitoare
Când m'au numit cu numele de Rege,
Cerând ca să-i vorbească lui. Apoi,
Ii prorociră că va fi părinte
Al unui şir de Regi. Pe capul meu
Mi-au pus dar o nerodnică coroană,
Ş'un sceptru sterp în pumnul meu din care
Să-mi fie smuls de o mână ne'nrudită,
Eu neavând urmaşi. De-o fi aşa,
Mi-am pângărit dar mintea pentru neamul.
Lui Banquo; pentru dânsul am ucis
Pe blândul Duncan; pentru el am pus
Otrava urei 'n vasul păcii mele,
Şi stema mea cea veşnică am dat-o
Obşteşcului duşman al omului,
Spre-a'i face regi, neamul lui Banquo regi!
Mai bine, soartă, vino în arenă
La luptă pân'la moarte! — Hei acolo!

(Se înapoiază Servitorul cu cei doi ucigaşi)

Tu stai la uşă, până te-oi chema.

(Iese Servitorul)

Nu am vorbit noi împreună ieri?

I-iul UCIGAŞ

Aşa-i, Măria Ta.

MACBETH

Ei bine, v'aţi gândit

La ceeace v'am spus? Ştiţi că e el
Ce în trecut v'a asuprit aşa,
Nu eu, cum pe nedrept voi aţi crezut.
V'am lămurit aceasta 'n convorbirea
Ce am avut la urmă, dovedind
Cum aţi fost înşelaţi, trădaţi, cu ce

Mijloace, cine s'a slujit de ele,
Și toate cele care pot ajunge
Spre-a spune unei jumătăți de suflet
Și unui duh tâmpit: «aceasta a
Făcut-o Banquo».

I-iul UCIGAȘ

Da, ne-ați spus aceasta.

MACBETH

Am mers și mai departe: și aceasta
E rostul întrunirii noastre-a doua.
Răbdarea vi-e atât stăpână-a firii,
Incât puteți iertă aceasta? Sunteți
Așa cucernici ca să vă rugați
Chiar pentru omul ăsta bun și pentru
Odrasla lui a cărei mână grea
V'a dus la groapă și v'a sărăcit
De veci pe toți?

I-iul UCIGAȘ

Suntem bărbați, stăpâne.

MACBETH

Da, 'n catalog voi treceți drept bărbați,
Ca și copoi, ogari, ghitangi, prepelicari,
Dulăi, zăvozi, câini-lupi; la toți
Le zice câini; dar lista de valoare
Deosebește pe cei iuți și 'nceți,
Ș'ai ageri, câini de pază, de vânat,
Toți după darul ce al Firii har
A pus în ei, prin care ei primesc
Porecla lor anume 'n însemnarea
In care sunt trecuți la fel. Așa
E și cu oamenii. Ei bine, dacă
Aveți un loc în condica aceasta,
Nu 'n rândul cel mai prost al bărbăției,

Mi-o spuneți, și voiu pune 'n sânul vostru
O treabă-a căruia înfăptuire
Vă scapă de-un dușman, și vă va strânge
La inimă și la iubirea noastră.
Căci sănătatea noastră lânzezește
Prin vieța lui, și nu se va 'ndreptă
Decât prin moartea lui.

II-lea UCIGAȘ

Eu sunt un om

Pe care-izbirile și pumnii lumii
L'au amărit așa, încât nu'mi pasă
Ce fac, în ciuda lumii.

I-ul UCIGAȘ

Și eu's altul,

Așa trudit de chin, bătut de soartă,
Că's gata să-mi pui vieța mea în joc
Ca s'o îndrept sau să mă scap de ea.

MACBETH

Știți amândoi că Banquo vi-e dușman.

II-lea UCIGAȘ

O știm, stăpâne.

MACBETH

Este și al meu.

Și e așa de primejdios de-aproape
Că fiecare clipă-a vieții lui
Amenință tot rostul vieții mele.
Măcar că aș putea, lucrând fățiș,
Din ochii mei să-l mătur, poruncind
Voinței mele s'o mărturisească,
N'o pot, din pricina unor prieteni
Ai lui ș'ai mei, a căroră iubire
N'aș vrea s'o pierd, ci trebuie să plâng
Căderea celuia pe care însumi

Eu l'am ucis; și iată pentru ce
Vin să cerșesc eu ajutorul vostru,
Mascând isprava pentru ochii obștii,
Din multe pricini cu temei.

II-lea UCIGAȘ

Stăpâne,

Vom făptui ce porunciți.

I-iul UCIGAȘ

Chiar vieața —

MACBETH

Din ochi lucește hotărîrea voastră.
Pân' într'un ceas cel mult voiui spune unde
Să stați la pândă, și voiui arăta
Și timpul nemerit și clipa bună;
Căci trebuie făcut chiar astă-noapte,
Ceva departe de palat. Și nu
Uitați, că eu va să rămâi curat!
Și pentru-a nu lăsa cârpeli sau lipsuri
În treaba asta, trebuie cu dânsul
Și fiu-său, Fleance, care-l însoțește,
Ș'a cărui lipsă nu mi-e mai puțin
Trebuincioasă ca a tatălui său,
Să 'mpartă soarta ceasului cumplit.
Deci hotărîți-vă acum. Mă voiui întoarce
Îndată.

II-lea UCIGAȘ

Suntem hotărîți, stăpâne.

MACBETH

Vă voiui chema îndată, stați afară.

(*Ucigașii ies*)

O, Banquo dacă sufletul tău vrea
Să sboare 'n cer, azi noapte'l vei afla.

(*Iese*)

SCENA II

O ALTĂ CAMERĂ ÎN PALAT

(LADY MACBETH și un servitor)

LADY MACBETH

A plecat Banquo din Curte?

SERVITORUL

Da, Doamnă, dar se'ntoarce iar deseară.

LADY MACBETH

Zi Regelui că îl poftesc eu pentru
Puține vorbe.

SERVITORUL

Foarte bine, Doamnă.

LADY MACBETH

Nu e câștig, ci pagubă, de ești
Nemulțumit când țelu'ți împlinești.
Mai bine fii acel ce prin noi piere,
Decât a'l pierde fără de plăcere.*(Intră MACBETH)*Ei bine, Sire, pentru ce stai singur
Făcând tovarăși niște 'nchipuiri,
Și dus pe gânduri care trebuiesc
Să moară cu cei la cari se gândesc?
Acea ce e fără leac n'o ține
În seamă. Ce e de făcut, făcut e.

MACBETH

Crestat-am șarpele, nu l'am ucis.
Se va 'ntremă, și biata noastră ură
De dinții lui rămâne-amenințată.
Dar năruie-se cerul și pământul,
Decât să stăm cu frica'n sân la masă,

Și să dormim cu spaima viselor
Grozave, cari ne sbuciumă la noapte.
Mai bine-a fi cu mortul chiar, pe care
Spre pacea noastră păcii l'am trimis,
Decât a zace 'n cazna sufletului,
In veșnic chin. Inmormântat e Duncan,
Dormind în tihnă după-al vieții sbucium.
Trădarea s'a 'mplinit; oțel, otravă,
Nici vrajbă casnică, nici cotropire
Dușmană nu-l mai pot atinge!

LADY MACBETH

Dragă,

Hai, netezește-ți fruntea încrețită.
Fii vesel între oaspeții tăi astăzi.

MACBETH

Voiu fi, iubito, rog s'o fii și tu.
Cum mă îndemni, așa să fii cu Banquo.
Intâietate dă-i cu ochi și limbă.
Cât timp suntem nesiguri, cinstea noastră
Va să o spălăm în apa lîngușirii,
Făcând obrazul masca inimilor
Spre-a tăinui ce sunt.

LADY MACBETH

O, lasă astea.

MACBETH

O, sufletu-mi e plin de scorpii, dragă;
Tu știi că Banquo și Fleance mai trăesc.

LADY MACBETH

Arenda vieții lor nu-i veșnică.

MACBETH

Aceasta-i mângâierea: îi poți lovi.
Deci voie bună! Până liliacul

Va 'ncepe singuraticul său sbor,
Și, la chemarea negrei Hecate,
Gândacul cornorat cu bâzâitul
Său somnoros va bate 'n clopotul
Aromitor al nopții, se va face
O faptă groaznică.

LADY MACBETH

Ce fel de faptă?

MACBETH

Fii, dragă, fără vină de știința
Acestei fapte, până s'o aplauzi.
Vin', orbitoare noapte, leagă ochii
Plăpânzi ai zilei milostive, și
Cu mâna'ți sângeroasă, nevăzută,
Să stergi și rupi ăst mare zapis care
Mă ține palid. Amurgește, corbul
La cuibu-i sboară'n codrii neguroși,
A zilei jivini bune picotesc,
Și-ai nopții duhuri negre prăzi pândesc.
Fii'n pace și nu te miră de mine:
Ce-i început prin rău prin rău se ține.
Te rog urmează-mă acuma.

(Ies)

SCENA III

UN PARC LÂNGĂ PALAT

(Intră trei ucigași)

I-iul UCIGAȘ

Dar cin' ți-a spus să ne ajungi?

III-lea UCIGAȘ

Macbeth.

II-lea UCIGAȘ

Putem să-l credem pentru că ne 'nvață
Intocmai treaba noastră și aceea
Ce trebuie făcut.

I-iul UCIGAȘ

Stai dar cu noi.
Apusul mai mijește 'n dungi de zi,
Acum drumețul zăbovit dă zor
S'ajungă la un han de vreme, și
Acela ce'l pândim se-apropie.

III-lea UCIGAȘ

Aud cai!

BANQUO (*afară*)

Dați-ne lumină, ho!

II-lea UCIGAȘ

El e. Ceilalți din lista oaspeților
Sunt toți la Curte.

I-iul UCIGAȘ

Caii ocolesc.

III-lea UCIGAȘ

Aproape-o poștie; dar el de-obiceiu,
Cum fac toți, merge de-aici pân'la poarta
Palatului pe jos.

II-lea UCIGAȘ

Ha, o lumină!

(*Intră BANQUO și FLEANCE cu o făclie*)

III-lea UCIGAȘ

E el!

I-iul UCIGAȘ

Pe ei!

BANQUO

La noapte o să plouă.

I-iul UCIGAŞ

Ei, las' să pice.

(*Năvălesc asupra lui BANQUO*)

BANQUO

Trădare! Fugi, iubite Fleance, fugi, fugi!

Tu poţi să mă răsbuni. O, ce mişel!

(*Moare. FLEANCE scapă*)

III-lea UCIGAŞ

Dar cine-a stins făclia?

I-iul UGIGAŞ

N'a fost bine?

III-lea UCIGAŞ

E numai unul jos: băiatul lui

Scăpă. Pierdurăm jumătatea cea

Mai bună-a trebii noastre.

I-iul UCIGAŞ

Haide, dar,

Acum, să dăm de ştire ce-am făcut.

(*Ies*)

SCENA IV

FORRES, SALĂ MARE IN PALAT

(*O masă întinsă. MACBETH, LADY MACBETH, ROSS, LENNOX, LORZI şi suită*)

MACBETH

Vă ştiţi al vostru rang, luaţi dar loc,

Şi bun venit din inimă la toţi!

LORZII

Noi mulţumim Măriei Voastre.

MACBETH

Iar noi ne vom amestecă 'ntre oaspeţi,

Și-om face pe umila gazdă. Doamna
Păstrează jețul ei d'onoare, dar
La timpul potrivit noi îi vom cere
Să ne poștească bun venit și dânsa.

LADY MACBETH

Rostiți'l pentru mine, tuturor
Prietenilor noștri: inima'mi
Le zice tuturor: bine-ați venit.

(Intră I-ul Ucigaș la ușă)

MACBETH

Vezi, toți îți mulțumesc din inimă.
Văd c'amândouă rândurile's pline
Deopotrivă: am să șed la mijloc.
Fiți veseli după voie, și îndată
Vom bea o cupă împrejurul mesei.

(Se apropie de ușă)

Ai sânge'n față.

I-iul UCIGAȘ

Este al lui Banquo.

MACBETH

Mai bine'n fața ta decât într'ânsul.
I'ați făcut felul?

I-iul UCIGAȘ

Da, gâtul i-e tăiat. Eu am făcut-o.

MACBETH

Ești cel mai bun gătuitor! Dar bun
E și cel ce-a făcut la fel lui Fleance.
De ai făcut'o tu ești fără seamăn.

UCIGAȘUL

Măria Ta, Fleance a scăpat.

MACBETH *(aparte)*

Imi vine

Atacul iar. Altminterea eram
Desăvârșit, întreg ca marmora,
Temeinic ca o stâncă, liber, larg
Ca și văzduhul care ne cuprinde.
Acum sunt prins, legat, încătușat
De îndoeli și temeri.

(*Tare*) Banquo'i sigur?

UCIGAȘUL

Da, Doamne. Zace sigur într'un șanț,
Cu douăzeci de răni căscate'n cap,
Din care cea mai mică-aduce moartea.

MACBETH

Îți mulțumesc de asta! Colo zace
Bătrânul șarpe. Viermele fugit
E de o fire ce prăsește-otravă,
Dar n'are încă dinți. — Tu pleacă. — Măine
Ne vom vedea din nou.

(*Iese Ucigașul*)

LADY MACBETH

Măria Ta,
Nu 'ndemni la veselie; e cu plată
Ospățul care nu-amintește-adesea,
Pe când se ia, că bucuros e dat.
Mai bine este de mâncat acasă;
La alții polit: ța este sarea
Bucatelor; făr' ea tot ar fi sarbăd.

MACBETH

Amintitoare dulce!.. Haide dar,
O bună mistuire pofta să
Urmeze, sănătatea pe-amândouă.

LENNOX

Rugăm Măria Voastră să ședeți.

(*DUHUL lui BANQUO intră și se așează pe locul lui MACBETH*)

MACBETH

Aici am fi 'ntrunit a țării fală,
De-ar fi de față bunul nostru Banquo,
Pe care-aș vrea mai bine ca să-l cert
De-impoliteța sa, decât să-l plâng
De vreo nenorocire.

ROSS

Insă lipsa-i
Ii rușinează vorba ce a dat.
Poftească dar Măria Ta, mă rog,
Să ne cinstiți luând loc între noi.

MACBETH

E plină masa.

LENNOX

V'am păstrat un loc.

MACBETH

Unde?

LENNOX

Aicea, Sire... Ce vă turbură?

MACBETH

Cine-a făcut aceasta?

LORZII

Ce, stăpâne?

MACBETH

(*duhului lui BANQUO*)

Tu nu poți spune că eu am făcut-o.
Nu scutură spre mine pletele
Insângerate.

ROSS

Domnilor, sculați.
Măria Sa nu-i bine.

LADY MACBETH

Ba, şedeţi,
Prietenii. Regele adesea-i astfel;
Chiar din copilărie. Rog, şedeţi.
Atacu-i trecător; într'o clipită
Va fi iar bine. De-i luaţi prea seama,
Il supăraţi, şi-i prelungiţi delirul.
Mâncaţi şi nu-l priviţi.

(*Lui Macbeth*). Eşti un bărbat?

MACBETH

Da, şi'ndrăzneţ, căci eu cutez să văd
Ce-ar îngrozi pe dracul!

LADY MACBETH

Nerozie!
Aceasta-i zugrăveala fricei tale,
Ca şi pumnalul cel din aer, care,
Precum ai zis, te-a îndreptat la Duncan.
Acele tresăriri şi aiurări —
Doar schime ale fricei-adevărate —,
S'ar potrivî mai mult cu basmul unei
Femei la vatra iernii, apucat
De la bunică-sa. O, ce ruşine!
De ce faci feţe-aşa ? La urma urmei
Nu vezi decât un scaun!

MACBETH

Priveşte-acolo! Vezi! Vezi! Ei, ce zici?

(*Duhului lui Banquo*)

Ce-mi pasă! De poţi da din cap, vorbeşte!
Când gropi şi cimitire ne întorc
Pe cei ce-i îngropăm, mormântul nostru
Mai bine-ar fi o rânză de vultur.

(*DUHUL pier*)

LADY MACBETH

Ce, ești neom de tot, ieșit din fire?

MACBETH

Cum stau aicea, l-am văzut!

LADY MACBETH

Rușine!

MACBETH

S'a mai vărsat în vremea veche sânge,
Când legea omenească nu 'mblânzise
Păgâna obștie. Ba, și deatunci
S'au făptuit omoruri, prea grozave
Pentru auz. În vremurile cele,
Când creierul ieșiă, omul muriă,
Și se sfârșiă! Acuma ei învie
Cu zeci de răni mortale 'n țeastă,
Și ne gonesc din jețuri: e mai straniu
Decât omorul chiar.

LADY MACBETH

Mărite Doamne,
Vezi, nobilii prieteni te așteaptă.

MACBETH

Uitasem. — Ah, nu vă mirați de mine,
Prea nobililor mei prieteni. Eu
Am o ciudată boală, care pentru
Cei cari mă știu, nu e nimic. — Haidem!
Noroc și sănătate tuturor!
Atunci să șez dar. — Dați-mi vin. Plin ochiu!
Beau 'n sănătatea oaspeților toți,
Ș'a scumpului amic al nostru Banquo,
Ce ne lipsește. — Oh, de-ar fi aicea!
În sănătatea tuturor ș'a lui!
Și toate tuturor!

LORZII

Răspundem cinstei.
(*Intră iar DUHUL*)

MACBETH

Fugi! Piei din ochii mei! Intră în pământ!
Ai oase fără măduvă, și rece
Ți-e sângele. Nu ai priviri 'n ochii
Ce îi boldești la mine.

LADY MACBETH

Buni milorzi,
Luați aceasta doar' drept un nărav,
Nimic alt. Dar ne strică veselia.

MACBETH

Tot ce 'ndrăznește-un om, eu îndrăznesc.
Tu vino ca lăptosul urs Rusc,;
Ca rinocer sau tigru Hyrcanian;
Ia orice chip, afară de acesta,
Și mușchii mei vâjnoși n'or tremură.
Ori, fii iar viu și ispitește-mă
Cu spada mea într'o pustietate,
Și dacă m'oi codi, să-mi zici păpușa
Unei fetițe. — Piei, grozavă umbră!
Nălucă goală, piei!

(*DUHUL piere*)

Așa, plecași;
Și iar sunt om. Vă rog să stați pe loc.

LADY MACBETH

Ai alungat plăcerea, ș'ai stricat
Petrecerea prin stranii aiurări.

MACBETH

Au poate fi asemeni lucruri, și
Să treacă peste noi ca norii verii,
Făr' să ne-uimească 'n chip deosebit?
Mă faci să mă 'ndoesc de firea mea,

Când văd că poți privi atari vedenii
Păstrând fireasca rumeneală-a feții,
Pe când a mea de groază a albit.

ROSS

Ce vedenii, Sire?

LADY MACBETH

Rog, nu vorbești. Se face tot mai rău,
Și întrebări l'ațăță. Noapte bună!
Nu vă uitați la rangul de plecare,
Plecați deodată.

LENNOX

Noapte bună, și
Urăm Măriei Sale îndreptare.

LADY MACBETH

Cu drag o noapte bună tuturor!

(Ies LORZII și suita)

MACBETH

Vrea sânge. Zic, că sânge cere sânge;
S'a pomenit că pietre s'au mișcat,
Că au vorbit copaci, și că auguri,
Înțelegând al lucrurilor tâlc,
Prin coțofane, ciori și cioci, au dat
Pe față cel mai tăinuit omor.
E noaptea 'naintată?

LADY MACBETH

Ea se află
Cu dimineța 'n luptă, care pe care.

MACBETH

Ce zici că Macduff n'a voit să vie
La stăruința noastră?

LADY MACBETH

L'ai chemat?

MACBETH

O am aflat întâmplător. Dar vreau
Să-l chem. Nu-i nimeni în a cărui casă
Nu am un om plătit. Merg mâine 'n zori
La cele trei surate vrăjitoare,
Mai mult să-mi spuie, căci să aflu vreau,
Prin cel mai rău mijloc, tot ce-i mai rău.
Tot ce-i 'n folosul meu o iau în gât,
Căci eu în sânge m'am vârît atât,
Că dacă m'aş opri, întorsul meu
Ar fi, ca mersul înainte, greu.
Am lucruri stranii 'n cap: spre mâini se'ndreaptă,
Şi pân'a nu gândi, vor puse 'n faptă.

LADY MACBETH

Îţi trebuie leacul firii noastre: somnul.

MACBETH

Hai să dormim. Am frică de-agiamiu:
Invăţul o toceşte mai târziu.
In faptă suntem încă tineri.

(*Ies*)

SCENA V

O LUNCĂ

(*Tunet. Intră cele trei Vrăjitoare; HECATE le întâmpină*)

I-a VRĂJITOARE

Tu, Hecate? Eşti par'că necăjită.

HECATE

N'am dreptul, iezme ce sunteţi?
Cum îndrăznirăţi oare să aveţi
Voi daraveri şi sfaturi cu Macbeth,

In ale morții treburi și secret,
Iar eu stăpâna ielelor
Și ursitoarea relelor,
Poftită nici n'am fost măcar
S'arăt al vrăjii noastre dar.
Și, ce-i mai rău, făcut'ați toate
Pentru trufașul om, ce poate
Să aibă dragoste de sine,
Făr' a-i păsă de-al vostru bine.
Dar îndreptați-o: hai, plecați,
La Acheron mă așteptați.
Mâini dimineată el colea
Veni-va soarta spre-a'și afla.
De vrăji și vase îngrijiți,
Și fermecele pregătiți.
Eu sbor în aer: noaptea asta
Eu trebuie să-urzesc năpasta,
Sfârșind 'nainte de amiază.
Pe colțul lunii stă să cază
Un strop de abur veninos:
L'oiu prinde pân' nu pică jos,
Prin farmec îl voiu lămurî,
Ș'astfel de duhuri voiu trezi,
Ca prin momeala lor cea stranie
Pe el l'or duce la pierzanie.
El soarta n'o va ține 'n seamă,
Sperând, făr' minte, har și teamă.
Și voi știți siguranța care
I-a omului vrăjmaș mai mare.

(Muzică și cântec afară)

Auzi! mă chiamă Spiridușul picui,
In nor de ceață mă așteaptă-aici.

(Iese)

I-a VRĂJITOARE

Să dăm dar zor, ea se 'ntoarce 'ndată.

(Ies)

SCENA VI

FORRES. PALATUL

(Intră LENNOX și un Lord)

LENNOX

Cuvântu-mi de-adineaori ți-a atins
Doar' gândurile: află'i singur tâlcul.
Zic doar' că lucruri stranii s'au 'ntâmpat;
Macbeth pe bunul Duncan l'a jălit;
Ce-i drept, murise! Și viteazul Banquo
Făcù plimbarea prea târziu. Poți zice,
De-ți place, c'a fost omorît de Fleance,
Căci Fleance fugi: nu trebuie-omul să
Se plimbe prea târziu. Cui nu îi pare
Grozav că Malcolm și cu Donalbain
S'uciză pe duiosul lor părinte?
Fapt blestemat! Și cum l'a plâns Macbeth!
N'a sfâșiat pe loc, în sfânta ciudă,
Pe cei doi vinovați, robi băuturii,
Și prinși ai somnului? N'a fost aceasta
O faptă nobilă? Ba, și 'nțeleaptă:
Căci orice suflet viu s'ar fi 'nciudat
S'auză pe cei doi tăgăduind.
Zic dar că bine s'a purtat în toate —
Și cred că dacă el, — ferească Domnul
Să se întâmple asta! — ar avea
Sub cheia lui pe fii lui Duncan,
Ei ar simți ce 'nseamnă a ucide

P'un tată! Fleance tot astfel. Dar tăcere!
Căci pentru niște vorbe slobode
Și lipsa l'a tiranului ospăț,
Aud că Macduff este oropsit.
Știi unde s'află el?

LORDUL

Fiul lui Duncan,
Al căruia drept ăst tiran îl ține,
Știu că-i la Curtea Angliei, primit
De sfântul Eduard cu-atât favor,
Că pisma soartei nu îi ia nimic
Din cinstea ce i se cuvine. Macduff
Plecă acolo spre-a ruga pe Rege
Ca să trezească 'n ajutorul său
Pe bravii Siward și Northumberland,
Cu al lor sprijin și cu harul Celui
De sus, iar să avem la masă pâine
Și somn la noapte, să scăpăm ospățul
Și praznicul de sângeros pumnal,
Să dăm prinosul de credință, și
S'avem onoarea liberă, tot ce
Acuma jinduim. Ș'această veste
A scos așa pe Regele din fire,
Că face pregătiri pentru războiu.

LENNOX

Trimis'a dânsul după Lennox?

LORDUL

Da,
Și cu un hotărât: «Nu, Domnule»,
Posacul Sol, se 'ntoarse mormăind,
Vrând parc'a zice: «ai să te căești
De clipa 'n care m'ai însărcinat
Cu-acest răspus».

LENNOX

Și asta l'a 'ndemnat
A se feri, și-a stă așa departe
Pe cât prudența sa îi dă putința.
O, fie ca vr'un înger sfânt să sboare
La curtea Angliei, vestind solia,
'Nainte de-a sosi el însuș, astfel
Ca harul să se 'ntoarcă în curând
In țara noastră cea obijduită
De-o mână blestemată!

LORDUL

Voiu trimite
Cu dânsul ale mele rugăciuni.
(*Ies*)

ACTUL IV

SCENA I

O PEȘTERĂ

La mijloc un ceaun în fierbere. Tunete.

(Cele trei Vrăjitoare)

I-a VRĂJITOARE

De trei ori mîța miorlăl.

II-a VRĂJITOARE

De patru-ori un ariciu scânci.

III-a VRĂJITOARE

Harpia țipă: e timp, e timp.

I-a VRĂJITOARE

În preajma vasului jucați,
Spurcate mațe 'n el băgați;
Râioasa broască, ce petrece
O lună 'n somn sub piatra rece,
Ș'asudă un venin avan,
Să fiarbă 'ntâiu 'n vrăjit cazan.

TOATE

Dați zor, zor! Flăcări se întind,
Căldarea fierbe clocotind.

II-a VRĂJITOARE

Coadă de șearpe din băltoacă
Să fiarbă 'n vas și să se coacă;
Ochiu de salamandru, păr de liliac,
Un broatec, ș'al năpârcii ac,
De câini limbi, labe de șopârle,

Ș'aripi de buhă să s'asvârle,
Ca farmecul să clocotească
In vas, ca ciorba cea drăcească.

TOATE

Dați zor, zor! Flacări se întind,
Căldarea fierbe clocotind.

III-a VRĂJITOARE

Solzi de balaur, colți de lup,
Momâi de hârce, bot și trup
De lacomi chiți din mări sărate,
Cucută smulsă pe 'noptate,
Răsaduri dintr'o tissă jună
Tăiate la'un eclips de lună,
Ficat de-ovrei, fiere de țăp,
Nas Turc și buze de Arap,
Un deget de prunc sugrumat
De-o târfă, și 'n șanț îngropat,
Cu mațele-unui tigru dres,
Fac terciul lipicios și des.

TOATE

Dați zor, zor! Flacări se întind,
Căldarea fierbe clocotind.

II-a VRĂJITOARE

Răciți cu sânge de babuin!
Atunci e farmec bun și plin.

HECATE

(Intră HECATE)

Făcurăți treabă minunată,
Și toate veți primi răsplată.
Acuma la ceaun cântați,
In cerc ca zâne hori jucați,
Vrăjind tot ce în el băgați.

(Muzică și cântec)

TOATE

Duhuri negre și plăvane,
Duhuri albe, sure, toate,
Fiecare în cazane
Să amestece cât poate.

II-a VRĂJITOARE

O mâncărime 'n mâini îmi zice
Că ceva rău sosește aice,
Uși descuiate
Oricui va bate!

(Intră MACBETH)

MACBETH

Ei, hârce negre tainice-ale nopții!
Ce faceți voi?

TOATE

O treabă fără nume.

MACBETH

Vă jur pe tot aceea ce-uneltiți,
Oricum o ați aflat, răspundeți-mi:
Chiar dacă vânturile-ați deslegă
Pornindu-le la luptă cu biserici,
Chiar dacă valurile înspumate
Ar înneacă și înghiți corăbii,
Și grâul înfrățit ar poligni,
S'ar nărul copaci, s'ar prăbuși
Castele peste păzitori; chiar dacă
Palat și piramizi s'ar cobori
Cu crestele lor pân' la temelii,
Și s'ar sdrobi sămânțele naturii,
Ca până și prăpădul să bolească —
Răspundeți-mi la ceeace vă 'ntreb.

I-a VRĂJITOARE

Vorbește dar!

II-a VRĂJITOARE

Intreabă!

III-a VRĂJITOARE

Vom răspunde.

I-a VRĂJITOARE

Vrei s'o auzi din gura noastră, sau
Din a stăpânilor?

MACBETH

Chemați, să-i văd.

I-a VRĂJITOARE

Sângele scroafei de pui mâncătoare,
Grăsime scursă din spânzurătoare
De la un ucigaș, în foc turnați!

TOATE

Voi mici și mari acum vă 'nființați,
Și meșteșugul vostru arătați!

(*Tunet. Întăia Nălucă, un cap înarmat 1) iese din căldare*)

MACBETH

Putere neștiută zi, —

I-a VRĂJITOARE

Va ști

Ce ai în gând; ascultă, nu vorbi!

I-a NĂLUCĂ

Macbeth, Macbeth, ferește-te de Macduff,
Ferește-te de Thanul Fife. — Destul.

(*Se afundă*)

MACBETH

Orice ai fi, îți mulțumesc de sfat.

Tu buba mi-ai atins: dar înc'o vorbă —

II-a VRĂJITOARE

Nu poți să-i poruncești. Dar iată altul,

¹⁾ Capul înarmat simbolizează pe al lui Macbeth.

Mai cu putere decât cel dintâiu.

(Tunet. A doua Nălucă, un copil însângerat)

II-a NĂLUCĂ

Macbeth, Macbeth, Macbeth!

MACBETH

De aş avea

Şi trei urechi, cu trei te-aş ascultă.

II-a NĂLUCĂ

Fii sângeros, şi tare şi 'ndrăzneţ,
Şi bate-ţi joc de oameni cu dispreţ,
Căci om născut de o femeie, pe
Macbeth nu-l poate birui.

MACBETH

Tu, Macduff,

Poţi dar trăi! Ce să mă tem de tine?
Dar vreau o siguranţă îndoită
De sigură, să iau un zălog ursitei:
Nu vei trăi! Vreau să pot spune fricei
Cei firave, că minte, şi să dorm
În ciuda tunetelor.

(Tunete. A treia Nălucă, un copil încoronat, cu un copac în mână)

Ce se ridică ca un lăstar de Rege
Purtând pe fruntea sa de prunc, o stemă
De împărat?

TOATE

Ascultă, nu vorbi.

II-a NĂLUCĂ

Fii crunt ca leul, şi nu te 'ngriji
De cei ce vor bârbi şi unelti.
Macbeth va fi bătut doar când porni-va
Pădurea mare Birnam împotriva
Lui, 'n deal la Dunsinan.

(Năluca se afundă)

MACBETH

Deci, niciodată,
Aceasta nu va fi! Căci cine poate
Să facă codru și copaci a-și scoate
Din glie rădăcina? — Dulce vestire!
Tu n'ai să-ți scoți dar capul, răsvrătire,
Decât când codrul Birnam va porni!
Macbeth sus pus, veleatu 'și va 'mplini,
Ș'obștești legi el sufletu 'și va da.
Dar mi-arde pieptul a mai ști ceva.
De-o știe arta voastră, spuneți dară:
Au va domni cândva în astă țară
Neamul lui Banquo?

TOATE

Nu mai întrebă.

MACBETH

Ba, cer răspuns. Și dacă nu mi-l dați,
Blestem de veci pe voi. De ce s'afundă
Căldarea? Ce e muzica aceasta?

(Muzică)

I-a VRĂJITOARE

Arătați-vă!

II-a VRĂJITOARE

Arătați-vă!

III-a VRĂJITOARE

Arătați-vă!

TOATE

Vă arătați și pieptu-i chinuiți,
Veniți ca umbre, și așa pieriți.

(Apar opt Regi și trec peste scenă, cel din urmă cu o oglindă în mână.
DUHUL lui BANQUO urmează) 1)

1) Acest alai este un prinos pentru Regele James I, care se făliă că se scoboară din Banquo. Copilul înarmat înfățișează pe Macbeth, cel însângerat pe Macduff, cel cu coroana pe Malcolm, iar copacul, codrul Birnam.

MACBETH

Prea semeni duhului lui Banquo, jos!
Coroana'ți ochii 'mi arde. Părul tău,
A doua frunte, cea încinsă de-aur,
E ca și cel dintâiu. — Al treilea este
Ca cel d'al doilea. — Voi spurcate hârce!
Ce-mi arătați aceasta? — Al patrulea?
Boldiți ochi! Ce? Intindeți șirul până
La ziua de apoi? — Și încă unul:
Al șaptelea! Nu vreau să mai văd, dar
Al optelea apare cu-o oglindă,
Ce-arată pe mulți alți, și văd pe unii
Cu sceptru întreit și două globuri 1).
Vedere hâdă! Văd că-i adevăr:
Căci Banquo 'nsângeratul îmi surâde,
Și face semn că-i neamul lui.

(Nălucile pier)

Așa e?

I-a VRĂJITOARE

Da, e așa. Dar de ce, zi,
Macbeth stă aiurit aci?
Veniți, surori, să-l desfățăm,
Al nostru chef să-l arătăm.
Vrăjesc eu aerul să sune,
Jucați voi horele străbune,
Ca Regele să vază bine
Că l-am primit cum se cuvine.

(Muzică. Vrajitoarele joacă și apoi pier cu HECATE)

MACBETH

Opriti! S'au dus? De veci ăst ceas amar

1) Regele James (Iacob) domniă peste cele trei Regate (Anglia, Scoția și Irlanda) și două insule (Marea Britania și Irlanda).

Să stea afurisit în călindar!
Intrați cei din afară!

(Intră LENNOX)

LENNOX

Ce doriți?

MACBETH

Văzuși ieșind trei Vrăjitoare?

LENNOX

Nu.

MACBETH

Nu le-ai zărit trecând?

LENNOX

Zău, Sire, nu.

MACBETH

Ciumat să fie aerul ce-l trec,
Ș'afurisiți cei cari se 'ncred în ele!
Auzi un tropot: cine a trecut?

LENNOX

Sunt doi, trei, Sire, cari v'aduc o știre
Că Macduff a fugit în Anglia.

MACBETH

Fugit în Anglia?

LENNOX

Așa, stăpâne.

MACBETH (*aparte*)

Timp, tu-mi împiedici crâncena ispravă:
Fugarul țel nu poate fi ajuns
De nu-i urmează fapta. De acum
Chiar pârga sufletului meu va fi
Și pârga minții mele. Pentru a-mi
Incununa cu fapta gândul, fie:
Gândit, făcut. Eu am să calc castelul

Lui Macduff, și prinzând pe Fife, voiu trece
Prin sabie soția, pruncii lui,
Și toți nenorociții cari se trag
Din neamul lui. Nu mă fălesc prostește:
Voiu face-o până gândul nu răcește.
Să nu mai văd năluci! — Unde sunt domnii?
Haidem, și du-mă unde se află ei.

(*Ies*)

SCENA II

FIFE. CASTELUL LUI MACDUFF

(*Intră LADY MACDUFF, Fiul ei și ROSS*)

LADY MACDUFF

Ce a făcut el spre-a fugi din țară?

ROSS

Aveți răbdare.

LADY MACDUFF

Nici el n'a avut-o.

Sminteală i-a fost fuga. Dacă fapte

Nu ne fac trădători, ne face frica.

ROSS

Nu știți de-i cuminția lui sau frica.

LADY MACDUFF

Ce cuminție? A'si lăsa soția,

Copii și casa și moșia 'n locul

De unde fuge el? Nu ne iubește!

Nu are simțul firii; sfredelușul,

Cea mai mărunță dintre pasări, luptă

Cu buha pentru puii săi din cuib.

E totul frica, și nimic iubirea —

Și mică-i cuminția unde fuga
Se bate 'n cap cu mintea.

ROSS

Verișoară,
Rog, ține-ți firea. Căci bărbatul tău,
E nobil, înțelept și chibzuit,
Știind mai bine rostul vremilor.
Nu îndrăznesc să zic mai mult, dar crunte
Sunt vremile când suntem trădători,
Și singuri nu o știm; când după svon
Ne temem, dar nu știm de ce ne temem,
Plutind pe-o mare rea și furtunoasă,
De colo 'ncolo. Trebuie să plec;
Dar nu va trece mult și m'oi întoarce.
Când va sosi la culmea râului
Această stare ori va încetă,
Ori s'o urcă la ce-a fost înainte.
Nepoate dragă, Dumnezeu cu tine.

LADY MACDUFF

Un tată are, dar e fără tată.

ROSS

Așa prost sunt că de-aș mai stă aici,
Ar fi rușinea mea și chinul vostru.
Plec dar.

(Iese)

LADY MACDUFF

Băiete, tatăl tău e mort.
Și ce vei face-acum? Cum vei trăi?

FIUL

Ca pasări, mamă.

LADY MACDUFF

Cum, din viermi și muște?

FIUL

Din ceeace-oi găsi, cum fac și ele.

LADY MACDUFF

Sărmană păsărică, nu te-ai teme
De plase, clei, de cursă sau de laț?

FIUL

De ce m'aș teme, mamă? Biete pasări!
Nu li se pune lor acestea? — Tata
Nu a murit, măcar că spui așa.

LADY MACDUFF

Ba a murit. De unde iei un tată?

FIUL

Ei și, de-unde iei un alt bărbat?

LADY MACDUFF

Imi cumpăr douăzeci în orice târg.

FIUL

Atunci îi cumperi ca să-i vinzi din nou.

LADY MACDUFF

Vorbești cu toată mintea ta, și, zău,
Cu prea destulă pentru vârsta ta.

FIUL

Tata a fost un trădător, mamă?

LADY MACDUFF

Da, a fost.

FIUL

Ce e un trădător?

LADY MACDUFF

Apoi unul care jură și minte.

FIUL

Și sunt trădători toți cari fac așa?

LADY MACDUFF

Oricine face așa e trădător, și trebuie spânzurat.

FIUL

Și trebuie spânzurați toți cari jură și mint?

LADY MACDUFF

Toți.

FIUL

Cine trebuie să-i spânzure?

LADY MACDUFF

De, oamenii cinstiți!

FIUL

Atunci mincinoșii și jurătorii sunt niște proști, fiindcă sunt destui mincinoși și jurători ca să bată pe oamenii cinstiți și să-i spânzure.

LADY MACDUFF

Ei, să te ajute Dumnezeu, biete maimuțele! Dar de unde o să iei un tată?

FIUL

Dacă ar fi mort l-ai plânge, și dacă n'ai face-o, asta ar fi semn că o să am în curând un alt tată.

LADY MACDUFF

Cum îți turuie gura, limbutule!

(Intră un Sol)

SOLUL

Noroc, măreață Doamnă! Nu mă știți,

Dar eu știu bine rangul vostru 'nalt;

Mă tem că o primejdie vă pândește.

Luați dar sfatul unui om cinstit

Și nu mai stați; plecați cu copilașii.

Mă știu sălbatic că vă speriu astfel,

Dar ar fi și mai crud de-a nu o spune,

Când e primejdia așa de-aproape.
Să vă păzească cerul! Nu 'ndrăznesc
Să stau mai mult.

(Iese)

LADY MACDUFF

Și încotro să fug?
Eu n'am făcut vr'un rău. Dar mi-amintesc
Că sunt pe lumea asta pământească,
In care, să faci rău 'i adesea-un merit,
Ș'a face binele se socotește
De multe ori prostie primejdioasă:
De ce mă apăr dar, vai!, femeiește,
Zicând că n'am făcut vre-o faptă rea?

(Intră Ucigașii)

Ce sunt aceste mutre?

I-iul UCIGAȘ

Unde ți-e bărbatul?

LADY MACDUFF

Sper nu 'ntr'un loc așa nelegiuit
Ca să-l găsească de-alde tine-acolo!

I-iul UCIGAȘ

E trădător!

FIUL

Ba minți, mișel lășos!

I-iul UCIGAȘ

Ce, oule? Prăsilă de trădare!

(Il înjunghie)

FIUL

M'a omorât, o, mamă! Fugi, te rog.

(Moare. Iese LADY MACDUFF strigând: «Omor», și urmărită de ucigași)

SCENA III

ANGLIA. IN FAȚA PALATULUI REGAL

(Intră MALCOLM și MACDUFF)

MALCOLM

Să căutăm un loc pustiu, ș'acolo
Plângând să ne-ușurăm mâhnitul suflet.

MACDUFF

Mai bine 'n pumn să strângem spada morții
Și ca bărbați voinici să apărăm
Ingenunchiata noastră patrie.
În fiecare nouă dimineată
Gem noi văduve, plâng noi orfani,
Noui chinuri fața cerului lovesc,
Încât vuește, par'că ar simți
Cu Scoția, și i-ar răbufni durerea'i.

MALCOLM

Ce cred, voiui plânge, și ce știu, voiui crede,
Și ce pot îndreptă, voiui face-o când
Eu voiui găsi o vreme potrivită.
Ce-ai zis tu poate fi adevărat,
Tiranu-al cărui nume ne-arde limba,
A fost crezut cînstit. Mult îl iubeai;
Nu încă te-a lovit. Sunt tânăr, dar
Tu poți prin mine să-l îndatorezi,
Jertfind un biet miel slab, nevinovat,
Spre-a împlânzi pe zeul mâniat.

MACDUFF

Nu sunt un trădător.

MALCOLM

Dar e Macbeth.

O bună și cînstită fire poate

Da înapoi, când poruncește-un Rege.
Dar cer iertare. Gândurile mele
Nu pot schimbă aceea ce tu ești.
Tot luminoși sunt îngerii, deși
Căzut-a cel mai luminos dintr'ânșii.
De-ar pune al virtuții chip păcatul,
Virtutea totuș chipul și-ar păstră.

MACDUFF

Eu mi-am pierdut speranța.

MALCOLM

Poate-acolo

Unde-am găsit eu bănuiala mea.
De ce-ai lăsat pripit, copii, soție,
— Prețioase griji, tari legături de-amor, —
Fără rămas bun? — Nu luă, te rog,
Fereala mea ca necinstirea ta,
Ci ca o siguranță pentru mine.
Tu poți fi sincer, drept, ori ce-aș gândi.

MACDUFF

O, sângere dar, tu sărmană țară!
Așează-ți temelia, tiranie!
Virtutea nu cutează-a te oprî!
Și poartă-ți jaful, căci hrisovul tău
Ți-e întărit! Rămas bun, dar, milord,
N'aș vrea să fiu mișelul ce mă crezi,
Nici pentru tot ținutul ce-i în ghiara
Tiranului, cu Orientul cel
Bogat cu tot.

MALCOLM

Să nu fii supărat.

Eu nu vorbesc numai de teama ta.
Eu cred că țara e sub jug strivită,
Ea plânge, sângere, și orice zi

Adaugă o rană celor vechi;
Mai cred că's brațe ce s'ar ridică
Acolo pentru dreptul meu. Ș'aici
Grațioasa Anglia mi-a oferit
Mai multe mii de bravi. Cu toate astea,
Când capul ăstui crunt tiran călca-voiu
Sau 'l voiu purtă pe spadă, biată țară
V'avea mai multe rele ca 'nainte,
Va suferi mai mult, și 'n chip mai rău
Prin cel ce va urmă.

MACDUFF

Și cine-i ăla?

MALCOLM

Sunt însumi eu, în care felurite
Năravuri sunt așa de altoite,
Că, dând în frunză, chiar Macbeth cel negru
Curat ca neaua va părea, și țara
L'ar socoti ca un mieluşel alături
De patimile mele fără hotar.

MACDUFF

Nici în legiunea groaznicului iad
Nu ar putea veni un demon mai
Afurisit: și rău decât Macbeth.

MALCOLM

E drept că'i sângeros, libidinos,
Sgârcit și fals, viclean și iute la
Mânie, răutăcios și mirosind
A tot păcatul care are-un nume;
Dar în desfrâul meu nu-i nici un fund.
Soții și fiice, fete și matroane
Nu ar umplea prăpăstia poștei mele,
Și jindu-mi ar sări orice hotar
Ce mi-ar oprî pornirea: e mai bine
Să fie domn Macbeth, ca astfel de-om.

MACDUFF

Necumpătarea cea nemărginită
În fire, 'i tirania care a
Pricinuit golirea fără de vreme
De tronuri fericite, și căderea
Mai multor Regi. Dar totuș nu te teme
De a lua asupra-ți ce-i al tău.
Te poți deda plăcerii din belșug,
Și să pari rece lumii amăgite.
Avem noi volnice femei destule;
Nu poate fi așa vultur în tine
Să 'nghită toate câte Majestații
S'or închină, când i-or afla pornirea.

MALCOLM

Mai crește 'n firea mea, rău întocmită,
Sgârcenia așa de nesățioasă,
Că de-aș fi Rege, i-aș tăia pe nobili
Spre-a le hrăpi moșia, aș râvni
Ba astă sculă, ba cutare casă;
Și orice spor ar fi ca mirodenii
Ca să-mi ațâțe foamea, și-aș stârni
Nedrepte pricini între-ai buni și drepti,
Pierzându-i pentru-averea lor.

MACDUFF

Această

Sgârcenie e mai adânc înfiptă,
Crescând din rădăcini mai stricăcioase
Decât desfrâu văratec. Ea fu spada
Ce a ucis pe Regii noștri. Însă
Nu-ți fie teamă. Scoția are spor
Ca să-ți înestuleze pofta numai
Cu ce-i al tău. Acestea toate
Se pot răbdă, alături cu-alte daruri.

MALCOLM

Dar nu le am: virtuțile regale:
Dreptatea, cumpătarea, adevărul,
Statornicia, dărnicia, mila,
Smerenia, răbdarea, bărbăția,
Curaj, tărie, urmă n'am de ele.
Dar am belșug de orice fel de vițiuni,
Și 'n multe chipuri le înfăptuesc.
Ba, de-aș putea, eu aș vărsa în iad
Laptele dulce al concordiei,
Sminti obșteasca pace, și surpă
Unirea pe pământ.

MACDUFF

O, Scoție, Scoție!

MALCOLM

Zi dac' așa om bun e de-a domni?
Eu sunt așa cum spun.

MACDUFF

Bun de-a domni?

Nici de-a trăi! Biet neam nenorocit
Sub un tiran cu sceptru sângeros!
Cum vei vedeà mai bune zile iar,
Când legiuitul domn al tronului
E osândit prin propria-i judecată,
Și neamu 'și blestemă? Regescu-ți tată
A fost domn sfânt; Regina, mama ta,
Mai mult stând în genunchi, ca în picioare,
Murià în fiecare zi ce a trăit.
Rămas bun dar! Păcatele cu cari
Te 'ncarci, m'au surghiunit din Scoția!
O, pieptul meu, speranța'ți ici se curmă!

MALCOLM

Macduff, această nobilă mânie,

Al vredniciei prunc, mi-a șters din suflet
Prepusul negru, împăcându-mi mintea
Cu cinstea ta și buna ta credință.
Diabolicul Macbeth prin multe curse
De-acestea a 'ncercat ca să mă prinză,
Și o fereală înțeleaptă îmi
Oprește pripa prea încrezătoare.
Dar Dumnezeu să judece 'ntre tine
Și mine! Pentru că de-acuma chiar
Mă pun sub cârma ta; retrag defaima
În contra mea, mă lepăd de orice pete
Și patimi ce le-am pus pe mine,
Streine firii mele. Nu cunosc
Femeie încă, fals nu am jurat,
Și am râvnit abia ce e al meu;
Nu mi-am călcat cuvântul meu, pe dracul
Nu l'aș trădă tovarășului său,
Și adevărul mi-este drag ca vieța.
Întâia mea minciună fu aceasta
Ce-am spus de mine. Tot ce sunt aievea
E la porunca ta ș'a bieteii țări,
Spre care, înainte de-ai sosit,
Eră bătrânul Siward să pornească
Cu zece mii viteji. Hai să-l urmărim!
Și fie-ne ursita priincioasă,
Cum dreaptă ne e cauza! — Ce taci?

MACDUFF

Așa ceva plăcut și neplăcut
Cu greu se poate împacă de-odată.

(Intră un Doctor)

MALCOLM

Ei bine o să mai vorbim de-aceasta.
Mă rog să'mi spuneți: iese Regele?

DOCTORUL

Da, o mulțime de bieți oameni leacul
Așteaptă dela dânsul. Boala lor
Sfidează iscusința artei noastre;
Dar numai ce-i atinge dânsul — cerul
Așa dar sfânt a pus în mâna lui,
Că 'ndată se fac bine.

MALCOLM

Mulțumesc.

(Iese Doctorul)

MACDUFF

Ce boală 'i asta?

MALCOLM

Ii se zice «boala» 1)

E o minune-a ăstui Rege bun,
Ce-adesea, de când sunt în Anglia,
Eu l-am văzut făcând. Cum roagă cerul,
O știe singur el, dar bântuiții
De stranii boli, cum: umflături și bube,
O jale pentru ochi, ș'o disperare
A doctorilor, el le vindecă,
Punându-le la gât medalia de-aur,
Cu sfinte rugăciuni. Și, zice-se,
Că lăsă la urmașii săi 'n domnie
Ăst dar de leac. Cu darul ăsta straniu
Mai are-un duh ceresc de prorocie,
Și haruri multe tronul-i înconjoară,
Cari spun de slava lui.

(Intră ROSS)

MACDUFF

Vezi, cine vine?

MALCOLM

Compatriotul meu, dar nu-l știu încă.

1) Kings-coil, boala Regelui (scrofule); James I se făliă că le vindecă.

MACDUFF

Duioase vere, bine ai venit!

MALCOLM

Acum îl știu. Stârpește, Doamne, iute
Ceeace streini ne face!

ROSS

Zic amin!

MACDUFF

Stă Scoția tot așa?

ROSS

Vai, biata țară
Mai că se teme a se ști pe sine.
N'o pot numi o mamă, ci-un mormânt,
În care doar' cei cari sunt în neștire,
Se văd zâmbind, și unde se aude
Suspine, vaere și țipete,
Dar nu se țin în seamă; unde-aleanul
Cel mai amar, comună boală pare,
Ș'abiă se 'ntreabă pentru cine sună
Al morții clopot. Vieța celor buni
Se mistuie mai iute decât floarea
Pe pălăria lor, murind 'nainte
De-a fi bolnavi.

MACDUFF

O povestire prea,
Prea înflorită, dar prea adevărată.

MALCOLM

Ce-i păsul cel mai nou?

ROSS

Cel ce-are vârsta
De-o oră, huiduie pe cine 'l spune,
Și orice clipă unul nou clocește.

MACDUFF

Soția mea ce face?

ROSS

Este bine.

MACDUFF

Și toți copiii mei?

ROSS

Și ei sunt bine.

MACDUFF

Tiranul pacea lor n'a turburat?

ROSS

Nu, ei erau în pace când plecai.

MACDUFF

Nu fii sgârcit la vorbă: cum se află?

ROSS

Când am pornit ca să duc știrile
Ce le-am purtat cu greu, umblă un svon
Că mulți voinici bărbați s'au răsculat.
Ș'o cred cu-atât mai mult, că am văzut
Gătită a tiranului oștire.

Acum e vremea de-ajutat. În Scoția
Privirea voastră-ar zămisli soldați,
Ș'ar face chiar femeile să lupte
Spre a curmă restriștea.

MACDUFF

Fie-le

Spre mângâiere că pornim acolo.
Mărinimoasa Anglia ne dă
Pe Siward cu vre-o zece mii de oameni;
Ostaș mai vechiu, mai bun, nu s'află 'n toată
Creștinătatea.

ROSS

De-aş putea răspunde
Cu-o altă mângâiere! Dar am vorbe
Ce-ar trebui urlate în pustiu
Spre-a nu izbîi auzul.

MACDUFF

Ce privesc?
Obştescul bine? Sau e vre-un alean
Ce se cuvine unui piept anume?

ROSS

Nu'i om de cinste care să nu'şi aibă
O parte'n jalea asta; însă partea
Cea mai de seamă te priveşte singur.

MACDUFF

De e a mea nu mi-o ascunde: spune-o
Mai repede!

ROSS

Urechea ta să nu
Urască deapururi limba mea,
Ce-o va umple à cu cel mai groaznic sunet,
Ce-a auzit cândva.

MACDUFF

Hm, o ghicesc!

ROSS

Castelul tău a fost călcat. Soţia,
Copiii tăi măcelăriţi sălbatic.
A spune chipul cum, ar fi s'adaug
La ăst morman de leşuri, moartea ta.

MALCOLM

O, milostive Doamne! — Omule,
Nu'ţi trage pălăria peste ochi!
Dă graiu durerii! Chinul ce nu plânge,
Şopteşte bieteii inimi a se frânge.

MACDUFF

Cum, și copiii?

ROSS

Da, copii, soție,
Și slugi, tot ce-au găsit.

MACDUFF

Și eu lipseam de-acolo!

Ucisă'i și soția mea?

ROSS

Am zis'o.

MALCOLM

Mai prinde inimă! Să facem leacuri
Din marea noastră răsbunare, ca
Să vindecăm acest alean de moarte.

MACDUFF

El nu are copii! — Toți dragii mei?
Ai zis: toți? O, vultur din iad! Toți, ai?
Drăguții mei pui, toți, și mama lor,
Toți prin aceeaș cruntă lovitură?

MALCOLM

O, poart-o ca bărbat!

MACDUFF

Așa voi face.
Dar cată s'o și simt ca un bărbat.
Nu pot uita c'au fost așa ființe,
Atât de scumpe mie. Cerul a
Putut privi și nu i-a apărât?
O, păătoase Macduff! Pentru tine
Ei toți au fost loviți! Mișel ce sunt!
Nu pentru vina lor, ci pentru-a mea,
A smuls măcelul sufletele lor.
Să-i odihnească cerul!

MALCOLM

Fie asta
O gresie săbiei tale. Schimbă-se
Durerea'ți în mânie. Inima
Nu ți-o toci, ci ți-o înflăcărează.

MACDUFF

Muiere aş putea să fiu cu ochii,
Și lăudăros cu limba. Dar, o, Doamne!
Tu curmă orice zăbavă! Frunte'n frunte
Mă pune cu-astă piază rea a Scoției,
Așează'l în bătaia săbiei mele,
Și de-o scăpă, și Dumnezeu să-l ierte!

MALCOLM

Aceasta'i vorbă bărbătească. Haidem
La Rege. Oastea noastră 'i pregătită;
Ne trebuie voia de-a porni. Macbeth
E copt de scuturat, și Cei de Sus
Ne fac unealta lor. Mângâie-te
Cum poți. Nu'i noapte așa de 'ndelungată,
Să nu găsească ziua niciodată!

(Ies)

ACTUL V

SCENA I

DUNSINAN. O CAMERĂ ÎN CASTEL

(Un Doctor și o Cameristă)

DOCTORUL

Am vegheat două nopți cu d-ta, dar nu pot descoperi nici un adevăr în cele ce'mi spui. Când a umblat ea la urmă?

CAMERISTA

De când Măria Sa a plecat la războiu, am văzut-o cum se sculă din pat, își aruncă pe ea haina de noapte, descuië scrinul, scoase o hârtie, o îndoi, scrisse pe ea, o citi, apoi o pecetlul, și se întoarse iar în pat; și toate astea în cel mai adânc somn.

DOCTORUL

Un mare sdruncin al naturii e să te bucuri de binefacerea somnului și să faci în acelaș timp treaba veghei! — Dar în această frământare somnoroasă, afară de umblatul ei și de celelalte fapte, ce ai auzit-o vorbind?

CAMERISTA

Ceva, domnule, ce nu pot spune după ea.

DOCTORUL

Mie mi-o poți spune, și e chiar foarte bine s'o faci.

CAMERISTA

Nici d-tale, nici altcuiva, neavând martor care să-mi întărească spusele.

(*Intră LADY MACBETH*)

Iat-o vine! Asta-i tocmai felul ei, și, pe vieața mea! e adânc adormită! Luați-i seama; stați deoparte.

DOCTORUL

De unde a luat lumânarea asta?

CAMERISTA

A stat lângă ea; are mereu lumină lângă ea; e porunca ei.

DOCTORUL

Vezi, ochii ei sunt deschiși.

CAMERISTA

Da, dar simțul vederii îi e închis.

DOCTORUL

Ce face acum? Uite cum își freacă mâinile.

CAMERISTA

Așa îi e obiceiul; ca să pară că-și spală mâinile. Am văzut-o urmând asta un sfert de ceas.

LADY MACBETH

Aici e încă o pată.

DOCTORUL

Auzi! Vorbește. Voiu însemna ce zice ca să-mi întăresc mai mult amintirea.

LADY MACBETH

Ieși, afurisită pată! Ieși, zic! Una, două: ei bine, atunci e vreme de a o face. Iadul e întunecos! Rușine, bărbate, rușine! Un ostaș și fricos? De ce să ne pese, cine o știe, când nimeni nu poate

chemà puterea noastră să dea socoteală? — Totuș
cine ar fi crezut că bătrânul are atâta sânge în el?

DOCTORUL

Ai auzit asta?

LADY MACBETH

Thanul de Fife aveà o soție: unde e ea acum?
Mâinile astea nu vor să se mai curețe. Lasă,
bărbate, lasă! Strici toate cu tresărirea asta.

DOCTORUL

Ei, ei! Știi ce n'ar trebui să știi!

CAMERISTA

A vorbit ce nu trebuia: asta e sigur. Dumnezeu
știe ce a știut ea.

LADY MACBETH

Aici e încă miros de sânge: toate mirodeniile Ara-
biei nu vor îndulci mâna asta mică. Oh, oh, oh!

DOCTORUL

Ce geamăt! Inima e greu împovărată.

CAMERISTA

N'aș vrea să am așa inimă în piept, nici pentru
mărirea trupului ei întreg.

DOCTORUL

Bine, bine, bine!

CAMERISTA

Dea Dumnezeu să fie așa, domnule!

DOCTORUL

Boala asta trece peste meșteșugul meu: totuș am
cunoscut oameni cari umblau în somn și au murit
ca sfinții în patul lor.

LADY MACBETH

Spală'ți mâinile, pune'ți halatul, nu arată așa de

galben. Îți spun înc'odată, că Banquo e îngropat; el nu poate ieși din mormânt.

DOCTORUL

Așa e vorba?

LADY MACBETH

In pat, în pat! Cineva bate în poartă: haide, haide, haide, haide, dă-mi mâna! Ce e făcut nu se poate desface. In pat, în pat, în pat!

(Iese)

DOCTORUL

Se culcă în pat?

CAMERISTA

Deadreptul.

DOCTORUL

Urît s'von umblă. Fapte nefirești
Prădesc boli nefirești. Minți vinovate
Spun a lor taină pernelor lor surde
Mai mult îi trebuie preot decât medic.
O, Doamne, Doamne, iartă-ne pe toți! —
Să vezi de ea. Inlătură orice mijloace
De-a-și face rău, și s'ai un ochiu pe ea.
Ei, noapte bună. Ea mi-a năucit
Gândirea mea și ochii mi-a uimit.
Gândesc, dar a vorbi nu îndrăznesc.

CAMERISTA

Noapte bună, bune doctore.

(Ies)

SCENA II

O CÂMPIE LÂNGĂ DUNSINAN

(Intră cu tobe și steaguri MENTEITH, CAITHNESS, ANGUS,
LENNOX și soldați)

MENTEITH

Oștirea englezească e aproape.
Condusă e de Malcolm, unchiul Siward
Și Macduff. Răsbunarea arde 'n ei,
Căci dreptele lor pricini ar stârni
La iureș sângeros și 'nversunat
Pe omul chiar cel mai nesimțitor.

ANGUS

La codrul Birnam vom da piept cu ei.
Ei vin din partea ceea.

CAITHNESS

Cine știe
De este Donalbain cu frate-său?

LENNOX

De sigur nu e. Am o însemnare
A nobilimii toate: vine fiul
Lui Siward, și mulți tineri spâni, cari vor
Să dea aici dovada bărbăției lor.

MENTEITH

Ce-o fi făcând tiranul?

CAITHNESS

Dunsinanul
El l'întărește strașnic. Unii zic
Că e nebun; cari mai puțin l'urăsc
Ii zic vitează furie; dar, firește,
Nu poate strânge cauza lui scrântită
In chinga rânduiei.

ANGUS

Simte că
Omorurile'i s'au lipit de mâini.
Rescoale'i pedepsesc mereu trădarea;
Cei comandați se mișcă doar de silă
Și nu de drag. El simte-acum cum titlul
I-atârnă larg pe spete ca o haină
De uriaș pe-un hoț pitic.

MENTEITH

Ei, cine
Să mustre hărțuitele lui simțuri,
Că se feresc uimite, dacă tot
Ce e în el se osândește singur
De-a fi acolo?

CAITHNESS

Bine, să pornim;
Să ne dăm slujba cui o datorim.
Haidem la doctorul bolnavei țări,
Și pentru mântuirea'i să vărsăm
Cu dânsul cea din urmă picătură
De sânge.

LENNOX

Sau atât cât e nevoie
Domneasca floare-a 'nroură cu ele,
Ș'a înneacă și ierburile rele.
Acum pornim la Birnam.

(Ies)

SCENA III

(Intră MACBETH, Doctorul și suita)

MACBETH

Nu'mi mai aduceți știri, dosească toți.

Cât codrul Birnam n'are să pornească
La Dunsinan, eu n'am de ce mă teme.
Ce'i cu băiatul Malcolm? Nu a fost
Născut el de femeie? Duhuri cari
Știu soarta muritorilor, mi-au zis:
«Macbeth, nu'ți fie frică, nici un om
Născut de o femeie n'o să aibă
Putere-asupră'ți. Deci fugiți, falsi Thani,
Ș'uniți-vă cu-Englezii răsfățați,
Căci mintea mea și inima'mi voinică
Nu vor slăbi prin îndoeli sau frică.

(Intră un Servitor)

Smoli-te-ar dracu, mutră de smântână!
De unde ai obrazul tău de găscă?

SERVITORUL

Sunt zece mii —

MACBETH

De găște?

SERVITORUL

De soldați.

MACBETH

Hai, freacă'ți fața și 'nroșește'ți frica,
Băiete cu ficatul alb ca crinul.
Ei, ce soldați, nemernicule? Aști
Obraji de pânză sunt ai fricei sfetnici.
Ei bine, ce soldați, mutră de zer?

SERVITORUL

Oștirea englezească, s'am iertare.

MACBETH

Ia'ți mutra de aici.

(Servitorul iese)

Seyton! — Mi-e silă

Când văd — Seyton! N'auzi? — Această luptă

Mă va 'nălța de veci, sau prăbuși
Acuma. Am trăit destul. Vieța
Mi s'a uscat ca frunza 'ngălbenită,
Și tot aceea ce ar trebui
Să însoțească bătrânețea, ca:
Respect, iubire, cinste, mulți prieteni,
Eu nu pot așteptă; în locul lor
Am blestemele mute dar adânci,
Prinos din buze, lingușiri pe cari
Sărmanele lor inimi bucurosi
Mi le-ar tăgădui, de-ar cuteză.
Hei, Seyton!

(*Intră SEYTON*)

SEYTON

Sire!

MACBETH

Ce mai este nou?

SEYTON

Se-adeverește tot ce s'a vestit.

MACBETH

M'oi bate până'mi va fi hăcuită
Din oase carnea. Ia dă'mi platoșa!

SEYTON

Nu e nevoie încă.

MACBETH

Vreau s'o pui.

Trimite călăreți să cerceteze
Imprejurimile, și spânzurați
Pe câți vorbesc de frică. Dă'mi platoșa.
Cum e bolnava, doctore?

DOCTORUL

Nu atât

Bolnavă, cât muncită de vedenii,
Ce'i turbură odihna.

MACBETH

Lecuește-o.

Nu poți să vindeci o bolnavă,
Să smulgi din minte un alean adânc,
Să ștergi o frământare scrisă 'n creier,
Și cu vr'un antidot blând al uitării
Să-i curăți sânul de-acel vraf de chin
Primejdios ce inima'i apasă?

DOCTORUL

In astea trebuie bolnavul să
Se caute singur.

MACBETH

Dați dar medicina

La câini! Eu mă lipsesc de dânsa. — Ei;
Ia pune-mi platoșa și dăm bastonul.
Ei, haide, Seyton, — doctore, fug Thanii —

(Lui SEYTON)

Mai iute! — doctore, de-ai fi în stare
Să cercetezi tu apa țării mele,
Să-i afli boala și prin curățenii
Să'i dai iar sănătatea de-odinioară,
Te-aș lăuda pân'aș trezi ecoul
Ca să te laude.

(lui SEYTON)

Ia scoate-mi asta! —

Și ce revent, siminichie, ori
Vreo altă curățenie, ar gonî
De-aici pe ăști Englezi? — Ai auzit
Ceva de ei?

DOCTORUL

Da, bunul meu stăpân;
Căci pregătirile Măriei Voastre
Fac s'auzim.

MACBETH (*Lui Seyton*)

Ei, ad'o după mine!

N'am să mă tem de moarte decât dacă
Spre Dunsinan pădurea Birnam pleacă.

DOCTORUL (*aparte*)

De aş scăpa de-acest locaş urîţ,
Nici un câştig nu m'ar momi 'ndărăt.

(*Ies*)

SCENA IV

CÂMPIE LÂNGĂ PĂDUREA BIRNAM

(*Cu tobe şi steaguri intră MALCOLM, Bătrânul SIWARD şi FIUL său, MACDUFF, MENTEITH, CAITHNESS, ANGUS, LENNOX, ROSS şi soldaţi în marş*)

MALCOLM

Sper, verii mei, că ziua e aproape
Când casa ne va fi în siguranţă.

MENTEITH

Nu ne'ndoim deloc.

SIWARD

Ce'i codrul ăsta

In faţa noastră?

MENTEITH

Codrul dela Birnam.

MALCOLM

Săşi taie fiecare soldat o creangă
Şi înaintea sa s'o poarte: astfel noi
Ne vom ascunde numărul armatei,
Şi facem pe iscoadele duşmane
Să dea raport greşit asupra noastră.

SOLDATUL

Se va urmă întocmai.

SIWARD

Am aflat

Atâta: că tiranul, increzut,
Mai stă la Dunsinan și va răbdă
Asediul nostru.

MALCOLM

Singura'i speranță!

Căci unde se ivește un prilej,
Și mari și mici îl părăsesc, și nimeni
Nu îi slujește decât cu deasila,
Și fără tragere de inimă.

MACDUFF

Cu dreaptă judecată s'așteptăm
Pân' urma-alege, și să ne-arătăm
Ca harnici luptători.

SIWARD

S'apropie vremea

Când răfueala ne va dumiri
Ce-avem câștig noi, și ce datorii;
Gândirea din speranțe vagi se 'nfruptă,
Dar siguranța va ieși din luptă;
Și către dânsa noi acum pornim.

(Ies în marș)

SCENA V

DUNSINAN. IN CASTEL

(Intră MACBETH, SEYTON și soldați cu tobe și steaguri)

MACBETH

Pe ziduri scoateți steagurile noastre.

Se strigă 'ntr'una: «Ei sosesc». — Tăria
Castelului își râde de-un asediu.
Ii las să stea aicea până când
O să-i mănânce foametea și boala.
De n'ar fi întăriți cu dintr'ai noștri,
I'am fi întâmpinat noi, piept la piept,
Bătându-i înapoi.

(*Un țipăt de femeie afară*)

Ce e ăst vuet?

SEYTON

E țipăt de femei, Măria Ta.

(*Iese*)

MACBETH

Aproape am pierdut simțirea fricei.
Eră un timp când mă treceau fiori
De auzeam un țipăt noaptea, și
Un basm urât făcea să se sbârlească
Tot păru'n cap, ca și când ar fi viu;
Sunt adăpat de grozăvii, și spaima,
Tovarășe a minții mele crunte,
Nu mă mai sperie.

(*Reintră SEYTON*)

Cine-a țipat?

SEYTON

Regina a murit, Măria Ta.

MACBETH

Ea trebuiă să moară mai târziu;
Ar fi fost vreme pentru-atare vorbă.
Și *măine, măine, măine*, se tărește
Cu pas mărunt din zi în zi, și până
La cea din urmă slovă'n cartea vieții,
Și orice *ieri* al nostru a deschis
Nerozilor, un drum spre praful morții.

O, stinge-te, tu lumânare scurtă!
O umbră călătoare 'i viața, biet
Actor ce chinuit se lefăie
Un ceas pe scenă, și nu se mai vede.
E o poveste spusă de-un nebun
De vuet și de furie plină, dar
Neînsemnând nimic.

(Intră un Sol)

Te arde limba;
Vorbește repede.

SOLUL

Măria Ta,
Ar trebui să spun ce am văzut,
Dar nu știu cum s'o fac.

MACBETH

Ei, haide, spune!

SOLUL

Pe când eu stam de gardă sus pe deal,
Privii spre Birnam, și'mi părù că codrul
Incepe-a se urni.

MACBETH

Rob mincinos!

SOLUL

Să simt mânia voastră, de nu-i astfel.
E la o depărtare de trei mile:
Un crâng, zic, în mișcare.

MACBETH

Dacă minți
Vei atârna de viu pe 'ntâiul pom,
Ca să te-usuce foamea; de spui drept,
Nu-mi pasă de'mi vei face-acelaș lucru.
Slăbesc în bărbăție și încep

Să bănuiesc a demonului șoaldă
Ce m'a mințit cu glas de adevăr:
«Nu'ți fie teamă până codrul Birnam
La Dunsinan pornește», și acuma
Un codru vine în spre Dunsinan!
La arme dar! La arme! Să pornim!
De s'o adevăr ce ne-a vestit,
Nu-i chip nici de rămas nici de fugit.
Incepe a'mi fi silă și de soare,
Ș'aș vrea c'al lumii șart să se doboare!
Alarmă dați! Urgie, vin'! Vânt, bate!
Noi barem vom muri cu hamu 'n spate.

(*Ies*)

SCENA VI

CÂMP ÎNAINTEA CASTELULUI

(*Intră cu tobe și steaguri MALCOLM, SIWARD, MACDUFF, etc. și
armata lor, cu ramuri*)

MALCOLM

Suntem destul de-aproape. Scuturile
Frunzoase lepădați, și v'arătați
Precum sunteți. Tu, vrednicul meu unchiu,
Cu vărul meu, al vostru nobil fiu,
Veți duce 'ntâiul rând. Macduff și eu
Luăm asupra-ne ce după plan
Rămâne de făcut.

SIWARD

Rămas bun dar.

Azi pe tiranul doar' de l'om găsi,
Vom ști să 'nvingem sau luptând, pieri.

MALCOLM

Să sune orice trâmbiță și surlă,
Ca crainici cari prăpăd și sânge urlă.

(*Ies*)

SCENA VII

O ALTĂ PARTE A CÂMPIEI

(Alarmă. Intră MACBETH)

MACBETH

Ei m'au legat de-un par, nu pot fugi!
Și va să lupt ca ursul cu o haită.
Cel nenăscut de o femeie cine'i?
De el am să mă tem, de nimeni altul.

(Intră Tânărul SIWARD)

TÂNĂRUL SIWARD

Ce nume ai?

MACBETH

Te vei 'ngrozi aflându'l.

TÂNĂRUL SIWARD

Nu, chiar de ai un nume mai fierbinte
C'al unuia din iad.

MACBETH

Macbeth îmi zice.

TÂNĂRUL SIWARD

Nici dracul n'ar putea rosti un nume
Ce'mi este mai urât.

MACBETH

Nici mai temut.

TÂNĂRUL SIWARD

Minți, urâciosule tiran!
Să'ți dovedesc cu spada mea minciuna.

(Ei luptă și Tânărul SIWARD e ucis)

MACBETH

De o femeie tu ai fost născut;

Imi rîd de spada și de arma ce e
Purtată de-om născut de o femeie.

(*Iese. Vuet de bătălie. Intră MACDUFF*)

MACDUFF

Din partea asta'i sgomotul. Tirane,
Arată'ți fața. Dac 'ai fi ucis,
Și nu de mîna mea, oh, duhurile
Soției și copiilor de veci
M'ar urmări! Nu pot lovî'n bieți robi
Cu mîini năimite ca să poarte arma.
Ori tu, Macbeth, ori spada mea, cu muchia
Cea neștirbită, iar o pui în teacă,
Nefolosită. Trebuie să fii
Acolo. Zarvă mare par'c'anunță
Un om de seamă. Lasă să'l găsesc,
Ursită! Și nu'ți cer mai multe!

(*Iese; larmă de bătălie. Intră MALCOLM și Bătrînul SIWARD*)

SIWARD

Sire,

Pe-aici! Castelul s'a predat ușor,
Și oamenii tiranului se bat
În amîndouă părțile; iar Thanii
Se luptă vitejește. Ziua pare
Aproape câștigată pentru voi;
Puțin mai este de făcut.

MALCOLM

Văzuiu

Dușmani luptînd alătura cu noi.

SIWARD

Acuma intră, domnule, 'n castel.

(*Ies*)

SCENA VIII

O ALTĂ PARTE A CÂMPULUI

(Intră MACBETH)

MACBETH

De ce să fac ca prostul de Roman,
Murind prin sabia mea? Cât timp văd vieți,
Lor rănilile le prind mai bine.

(Intră MACDUFF)

MACDUFF

Întoarce, câine tu din iad, întoarce!

MACBETH

Din oamenii toți, m'am ferit de tine:
'Napoi! Mi-e sufletul prea încărcat
Cu sângele-alor tăi.

MACDUFF

Eu nu am vorbe;
Am glas în spada mea: mișelule,
Mai sângeeros decât pot spune vorbe!

(Ei se luptă)

MACBETH

Îți pierzi doar' truda; tot așa de lesne
Tu poți tăia văzduhu 'invulnerabil,
Cu sabia ta ascuțită, cum
A mă răni pe mine. Fierul tău
Să cază'n creste ce se pot răni;
Eu am o viață fermecată, care
N'o biruie născutul de-o femeie.

MACDUFF

Desfac dar farmecul, și îngerul,
Pe care l'ai slujit mereu, să-ți spuie
Că Macduff a fost scos 'naintea vremii
Din pânțelele mamei.

MACBETH

Blestemată

Să fie limba care'mi spune asta!
Căci surpă ce-am mai bărbătesc în mine.
Să nu se crează demonii vicleni
Cari ne-amăgesc cu două înțelesuri;
Cari țin făgăduela dată-urechei,
Și-o cale speranței. Nu mă bat cu tine.

MACDUFF

Predă-te dar, mișelule, trăește
Spre-a fi ocara și de râsul lumii,
Te-om zugrăvi, ca pe dihanii rare,
Pe o prăjină cu subscrierea:
«Vedeți'l pe tiran».

MACBETH

Nu mă predau,

Ca să pup praful la picioarele
Lui Malcolm băiețașul, și ca să
Fiu urmărit de huidueala gloatei.
Măcar că codrul Birnam a venit
La Dunsinan, și tu, al meu protivnic,
Nu ești născut de o femeie, totuș
Voiu face încercarea cea din urmă:
Eu lepăd scutul: Macduff, hai, lovește,
Și blestemat acel ce-o zice: «oprește».

(Ies luptând)

*(Retragere. Fanfara biruitoarelor. Intră cu tobe și steaguri MALCOLM,
Bătrânul SIWARD, ROSS, Thani și soldați)*

MALCOLM

O, de-ar fi teferi frații cari lipsesc!

SIWARD

O fi pierit câțiva, dar, cum văd, ziua
Cea mare de-azi e ieftin cumpărată.

MALCOLM

Lipseşte Macduff, şi al vostru fiu.

ROSS

Milord, o, fiul vostru a plătit

O datorie de soldat. Trăi

Doar' până să ajungă un bărbat,

Şi când abiă o dovedi prin vlagă,

Stând neclintit la postul său de luptă,

Muri ca un bărbat.

SIWARD

Deci este mort?

ROSS

Şi ridicat din câmpul de bătaie.

Nu măsurăţi durerea voastră după

Valoarea lui, căci n'ar avea sfârşit.

SIWARD

El e rănit în faţă?

ROSS

Da, pe frunte.

SIWARD

Ei, fie dar ostaşul Domnului!

De aş avea atâţi fii cât am pieri,

Nu le-aş dori o moarte mai frumoasă.

Deci clopotul de moarte i-a sunat!

MALCOLM

Îi se cuvine-a fi jelit mai mult,

Şi am s'o fac.

SIWARD

Mai mult nui-se cuvine.

Plătindu-şi birul, a plecat cu bine.

Deci Dumnezeu cu dânsul! — Iacă vin

Mai mângâioase ştiri.

(Reintră MACDUFF, cu capul lui MACBETH)

MACDUFF

Salut, o, Rege!
Căci tu o ești. Privește blestematul
Cap al tâlharului. Poporu'i liber;
Te văd împresurat de lamura
Regatului, cu-al meu salut în inimi,
Dorind a repetă urarea mea:
Trăească Regele Scoției!

TOȚI

Trăească Regele Scoției!

MALCOLM

Nu vom lăsa să treacă prea mult timp
Ca să ne socotim cu slujba voastră,
Și să ne răfuim. Voi Thani și veri,
De-acum fiți Conți, și cei dintâiu ce Scoția
Cinstește cu ăst nume. Treaba care
Mai este de făcut în vremea nouă,
Cum: rechemarea-amicilor fugiți
De cursa pânditoarei tiranii,
Și judecarea crunților slujbași
Ai ăstui mort calău și-ai blestemei
Regine, care-acuma, cum se crede,
Cu mâna'i însăș vieța ș'a curmat,
Aceasta, și tot ce-o mai fi nevoie,
Vom face, de ne-ajută Dumnezeu,
In chipul, locul și la timpul său.
Deci mulțumiri la toți și fiecare,
Și vă poftim la Scone 1), la 'ncoronare.

(*Fanfară. Ies*)

□ □

□

1) Oraș în Scoția.

